

2006 spalio 30
Nr. 20

Lietuvos
Katalikų
Bažnyčios
informacijos
centro
leidinys

BAŽNYČIOS ŽINIOS

Šiame numeryje:

Popiežius

- Popiežiaus Benedikto XVI žinia 2006 m. Misijų sekmadienio proga 2
- Popiežiaus Benedikto XVI laiškas Asyžiaus vyskupui
Domenico Sorrentino Tarpreliginio maldos už pasaulio taiką
susitikimo Asyžiuje 20 metinių proga 3
- Popiežiaus Benedikto XVI kalba Popiežiškosios gyvybės akademijos
organizuoto simpoziumo „Kamieninės ląstelės: taikymo terapijai ateitis“
dalyviams 5

Bažnyčia Lietuvoje

- Atsinaujinimo diena Kaune 6
- Respublikinė mokslinė konferencija apie šiandienos iššūkius šeimai 7
- Romoje studijuojantys lietuviai iškilmingai pradėjo
naujus mokslo metus 9
- Lietuviai dalyvavo krikščioniškojoje AMI konferencijoje 10
- Kun. G. Giele iš Vokietijos supažindino su
jaunimo sielovados aktualijomis 11

Homilijos

- DIDYSIS ĮSAKYMAS
31 eilinis sekmadienis (B) 15
- NAŠLĖS PINIGĖLIS
32 eilinis sekmadienis (B) 16
- BŪKITE PASIRENĖ
33 eilinis sekmadienis (B) 17
- MŪSŲ KARALIUS
34 eilinis sekmadienis (B) 18

Dokumentai

- Popiežiškoji teisingumo ir taikos taryba
KOVA SU KORUPCIJA 20

Bažnyčia pasaulyje

- Benediktas XVI paskelbė keturis naujus šventuosius 23
- Krikščionys, musulmonai ir žydai raginami glaudžiau
bendradarbiauti socialinėje srityje 23

Popiežiaus Benedikto XVI žinia 2006 m. Misijų sekmadienio proga

Brangūs broliai ir seserys!

1. Pasaulio misijų sekmadienis, kurį švęsime spalio 22 d., šiais metais teikia mums progą apmąstyti temą „Artimo meilė – misijos siela“. Jei misija į artimo meilę nekrypsta, jei, vadinas, ji nekyla iš gilaus dieviškosios meilės akto, jai gresia pavojus būti susiaurintai iki grynai filantropinės ir socialinės veiklos. Tuo tarpu Evangelijos patyrimo ir skelbimo šerdis yra Dievo meilė kiekvienam žmogui, ir visi, kurie ją priima, savo ruožtu tampa šios meilės liudytojais. Dievo meilė, dovanojanti pasauliui gyvybę, yra meilė, padovanota mums Jėzuje, išganymo Žodyje, tobulame dangiškojo Tėvo gailingumo paveiksle. Todėl išganymo žinią galima gerai apibendrinti evangelisto Jono žodžiais: „Dievo meilė pasireiškė mums tuo, jog Dievas atsiuntė į pasaulį savo viengimį Sūnų, kad mes gyventume per jį“ (1 Jn 4, 9). Prisikėlęs Jėzus patikėjo apaštalams užduotį skelbti žinią apie šią meilę, ir apaštalai, Sekminių dieną vidujai perkeisti Šventosios Dvasios galia, ėmė liudyti mirusį ir prisikėlusį Viešpatį. Nuo tada Bažnyčia tęsia šią misiją, kuri visiems tikintiesiems yra būtina ir nuolatinė pareiga.

2. Tad kiekviena krikščioniškoji bendruomenė pašaukta skelbti Dievą, kuris yra meilė. Į šį pagrindinį mūsų tikėjimo slėpinį išsamiau pasigilinau enciklikoje *Deus caritas est*. Savo meile Dievas perskverbia visą kūriniją ir žmonijos istoriją. Iš Dievo rankų žmogus išriedėjo kaip meilės iniciatyvos vaisius. Tačiau vėliau nuodėmė aptemdė jo dieviškąjį paveikslą. Apgauti piktojo, pirmieji protėviai Adomas ir Ieva pažeidė pasitikėjimu grįstą santykį su savo Viešpačiu ir pasidavė piktojo, pasėjusio įtarimą, kad Viešpats esąs priešininkas ir norįs apriboti jų laisvę, gundymui. Taip jie save pačius iškėlė į pirmą vietą neužsitarnaujamos dieviškosios meilės atžvilgiu, būdami įsitikinę, kad taip teigia savo valios laisvę. Dėl to jie galiausiai neteko savo pirmąją laimės ir patyrė, koks kartus yra nuodėmės ir mirties liūdnumas. Tačiau Dievas jų nepaliko ir pažadėjo jiems bei jų palikuonims išganymą, iš anksto paskelbdamas, jog atsiūsiąs savo viengimį Sūnų, Jėzų, kuris, atėjus metu, apreikš jo tėvišką meilę, gebančią iš blogio ir mirties vergijos atpirkti kiekvieną žmogiškąją būtybę. Todėl Kristuje mums buvo suteiktas nemirtingas gyvenimas, Trejybės gyvenimas. Kristaus, paklydusios avies nepaliekančio Gerojo Ganytojo, dėka visų laikų žmonės turi galimybę įžengti į bendrystę su Dievu, gailinguoju Tėvu, pasirengusiu vėl į savo namus priimti sūnų palaidūną. Stebinantis šios mei-

lės ženklas yra kryžius. Kristaus mirtimi ant kryžiaus – rašiau enciklikoje *Deus caritas est* – „Dievas atsigrežia prieš save patį, atiduodamas save, kad pakeltų ir išgelbėtų žmogų – tai pati didžiausia meilė. <...> Būtent ten šią tiesą galima pamatyti. Ir pradėdant nuo to apibrėžti, kas yra meilė. Pradėdamas nuo žvilgsnio į tai, krikščionis atranda savo gyvenimo ir meilės taką“ (12).

3. Savo kančios išvakarėse Vakarienes kambaryje Paschos švęsti susirinkusiems mokiniais Jėzus kaip testamentą paliko „naują meilės įstatymą – *mandatum novum*“: „Aš jums tai įsakau: vienam kitą mylėti!“ (1 Jn 15, 17). Broliška meilė, kurios Viešpats prašo savo „draugų“, kyla iš tėviškos Dievo meilės. Apaštalas Jonas sako: „Kiekvienas, kuris myli, yra gimęs iš Dievo ir pažįsta Dievą“ (1 Jn 4, 7). Tad norint mylėti taip, kaip myli Dievas, būtina gyventi jame ir juo: Dievas yra žmogaus pirminiai „namai“, ir tik kas jame gyvena, dega dieviškosios meilės ugnimi, gebančia „uždegti“ pasaulį. Argi tai nėra Bažnyčios misija visais laikais? Taigi nesunku suprasti, kad tikrasis misionieriškasis užsidegimas, prioritetinė bažnytinės bendruomenės pareiga, susijusi su ištikimybe dieviškajai meilei, ir tai galioja kiekvienam pavieniam krikščioniui, kiekvienai vietinei bendruomenei, dalinėms Bažnyčioms ir visai Dievo tautai. Būtent šios bendrosios misijos suvokimas teikia jėgų dosniai imtis žmogiškojo ir dvasinio skatinimo darbų, liudijančių, kaip enciklikoje *Redemptoris missio* rašė mylimasis Jonas Paulius II, „bet kurios misionieriškosios veiklos siela – meilė, kuri yra ir lieka misijos varomoji jėga ir kartu vienintelis kriterijus ką nors daryti ar nedaryti, ką nors keisti ar išlaikyti. Ji yra visą veiklą kreipiantis principas ir tikslas, į kurį ji turi orientuotis. Kas daroma dairantis į meilę arba įkvėpus meilei, niekada nėra menka ir visada gera“ (60). Tad būti misionieriumi reiškia mylėti Dievą visa savo savastimi ir prireikus atiduoti už jį ir savo gyvybę. Kiek daug kunigų, vienuolių ir pasauliečių meilę jam ir mūsų laikais paliudijo iškiliausiu būdu – kankinyste! Būti misionieriumi – tai, kaip gerajam samariečiui, imtis visų žmonių vargų, pirmaisiai neturtingiausių bei labiausiai stokojančiųjų, nes, kas myli Kristų širdimi, tas nesiekia įgyvendinti savanaudiškų interesų, bet ieško Tėvo šlovės ir artimo gerovės. Čia glūdi apaštališkos misijinės veiklos, peržengiančios sienas ir kultūras, pasiekiančios tautas ir plintančios iki atokiausių pasaulio kraštų, vaisingumo paslaptis.

4. Brangūs broliai ir seserys, Pasaulio misijų sekmadienis tebūna jums naudinga proga vis geriau suvokti, kad liudyti meilę, misijos sielą, privalu visiems. Tarnavimas Evangelijai neturi būti pavienio asmens nuotykis, tai laikytina bendra kiekvienos bendruomenės pareiga. Šalia stovinčiųjų evangelizacijos forpostuose – čia, kupinas dėkingumo, galvoje turiu misionierius ir misionieres – prie Dievo karalystės žemėje skleidimo įvairiopa malda ir bendradarbiavimu prisideda daugelis kitų – vaikų, jaunuolių, suaugusiųjų. Linkėtina, kad tokių

bendrų pastangų vis daugėtų. Mielai pasinaudodamas šia proga, dėkoju Tautų evangelizacijos kongregacijai ir popiežiškosioms misijų draugijoms, su pasiukojimu visose pasaulio dalyse koordinuojančioms pastangas remti veiklą tų, kurie yra priešakinėse misionieriškose veiklose gretose. Švenčiausioji Mergelė Marija, savo buvimu kryžiaus papėdėje ir malda Aukštutiniame kambaryje veikliai prisidėjusi prie bažnytinės misijos ištakų, teremia jų darbą ir tepadeda krikščionims vis labiau gebėti mylėti, idant jie dvasinio gyvenimo ištroškusiame pasaulyje taptų gyvojo vandens šaltiniais. To iš visos širdies linkėdamas, visiems teikiu savo palaiminimą.

Vatikanas, 2006 m. balandžio 29 d.

BENEDICTUS PP. XVI

Popiežiaus Benedikto XVI laiškas Asyžiaus vyskupui Domenico Sorrentino Tarpreliginio maldos už pasaulio taiką susitikimo Asyžiuje 20 metinių proga

Castel Gandolfo, 2006 m. rugsėjo 2 d.

Šiais metais sukanka 20 metų, kai, panorus mano garbingajam pirmtakui Jonui Pauliui II, 1986 m. spalio 27 d. Asyžiuje įvyko *Tarpreliginis maldos už taiką susitikimas*. Į šį susitikimą jis, žinia, pakvietė ne tik įvairių konfesijų krikščionis, bet ir įvairių religijų atstovus. Inicatyva viešuomenėje sulaukė didelio atgarsio: ji tapo svarbia taikos žinia ir pasirodė kaip įvykis, paliksiantis pėdsakus mūsų laikų istorijoje. Todėl suprantama, kad to įvykio atminimas ir toliau žadina iniciatyvas jį apmąstyti bei jam išsipareigoti. Kelios jų numatytos Asyžiuje šio įvykio 20 metinių proga. Turiu galvoje šventimą, kurį, suderinusi su vyskupija, pagal savo kasmetinių panašių susitikimų pavyzdį surengė Šventojo Egidijaus bendruomenė. Jubiliejaus dieną įvyks *Istituto Teologico Assisano* organizuojama konferencija, o regiono dalinės Bažnyčios į Šv. Pranciškaus baziliką susirinks švęsti Eucharistiją, kurią aukos Umbrijos vyskupai. Galiausiai Popiežiškoji dialogo tarp religijų taryba jauniems katalikams ir kitoms religijoms priklausantiems jaunuoliams surengs dialogo, maldos ir taikos mokyimo susitikimą.

Šiomis iniciatyvomis kaskart savaip pabrėžiama šios Jono Pauliaus II intuicinės išvalgos vertė ir paliudijamas jos aktualumas praėjusių dviejų dešimtmečių įvy-

kiams ir dabartinei žmonijos padėčiai. Reikšmingiausias įvykis šiuo laikotarpiu neabejotinai buvo komunistinės pakraipos režimų žlugimas Rytų Europoje. Su juo baigėsi Šaltasis karas, padalijęs pasaulį į viena kitai priešingas įtakos zonas ir taip paskatinęs atsirasti baimę keliančius ginklų arsenalus bei totaliniam karui pasirengusias kariuomenes. Tai buvo visuotinio taikos vilties puoselėjimo metas – vilties, akinusios daugelį svajoti apie pasaulį, kuriame santykiai tarp tautų plėtotųsi nelydimi karo slogučio, o „globalizacijos procesą“ ženklintų taiki tautų ir kultūrų priešprieša, besiremianti bendrąja tarptautine teise, gerbiančia tiesos, teisingumo ir solidarumo reikalavimus. Deja, ši svajonė apie taiką tikrove netapo. Priešingai, trečiasis tūkstantmetis prasidėjo, regis, liautis neketinančiomis teroro ir smurto scenomis. Be to, tai, kad ginkluoti konfliktai visų pirma vyksta daug kur egzistuojančių geopolitinių įtampų fone, gali daryti išpūdį, jog nestabilumo ar grėsmės taikos lūkesčiams veiksniai yra ne tik kultūriniai, bet ir religiniai skirtumai.

Būtent dėl šio aspekto Jono Pauliaus II prieš 20 metų į gyvenimą pašaukta iniciatyva įgyja pranašiską pobūdį. Pasaulio religijų vadovams adresuotas jo kvietimas bendrai paliudyti taiką padėjo nedviprasmiškai išskelti aikštėn, kad *religija negali būti niekas kita, kaip tik taikos skelbėja*. Pasak Vatikano II Susirinkimo mokymo apie Bažnyčios santykį su nekrikščionių religijomis deklaracijoje *Nostra aetate*, „negalime šauktis Dievo, visų Tėvo, jei atsisakome broliškai elgtis su kuriais nors žmonėmis, sukurtais pagal Dievo paveikslą“ (5). Nepaisant skirtumų, būdingų įvairiems religiniams keliams, Dievo buvimo pažinimas, žmonėms pasiekiamas remiantis kūriniiais (plg. *Rom 1, 20*), turėtų skatinti tikinčiuosius laikyti kitus žmones broliais. Taigi religinių skirtumų niekam nevalia daryti priešiškos laikysenos kitų žmonių atžvilgiu prielaida ar dingstimi.

Tam, kas pasakyta, galima prikišti, jog istorijai nesvetimas apgailėtinas *religinių karų* reiškinys. Tačiau žinome, kad tokie smurto aktai priskirtini ne religijai, kaip tokiai, bet veikiau kultūriniam ribotumui, būdingam jos išgyvenimui bei plėtojimuisi laike. Bet subrendęs religinis jausmas pažadina tikinčiųjų suvokimą, jog *tikėjimas į Dievą, visatos Kūrėją ir visų Tėvą, negali neskatinti tarp žmonių visuotinės brolystės santykių*. Iš tiesų visose didžiosiose religinėse tradicijose paliudytas glaudus ryšys, santykį su Dievu jungiantis su meilės etika. Mums, krikščionims, tai patvirtina ir dar giliau apšviečia Dievo žodis. Jau Senajame Testamente paliudyta Dievo meilė visoms tautoms: sandora su Nojumi jis suvienija jas vieninteliame didžiuliame glėbyje, kurį simbolizuoja „lankas debesyse“ (plg. *Pr 9, 13.14.16*), ir galiausiai, pasak pranašų, surinks į vieną vienintelę visuotinę šeimą (plg. *Iz 2, 2* ir t.; *42, 6; 66, 18–21; Jer 4, 2; Ps 47*). Naujajame Testamente šio visuotinio meilės plano apreiškimo aukščiausias taškas – Velykų slėpinys, žmogumi tapusiam Dievo Sūnui visa apimančiu išganomojo solidarumo

aktu dovanojant save ant kryžiaus kaip auką už visą žmoniją. Taip Dievas parodo, kad jo esmė yra meilė. Būtent tai troškau pabrėžti savo pirmojoje enciklikoje, prasidedančioje žodžiais: „*Deus caritas est*“ (1 Jn 4, 7). Šia Šventojo Rašto ištara ne tik praskleidžiamas Dievo slėpinys, bet ir apšviečiami žmonių, kurie visi pašaukti gyventi laikantis meilės įsakymo, santykiai.

Dievo tarno Jono Pauliaus II į gyvenimą pašauktas susitikimas Asyžiuje pagrįstai akcentavo *maldos vertę statydinant taiką*. Juk mums žinoma, koks sunkus ir, žmogaus akimis, kartais beviltiškas yra kelias į šią pamatinę gėrybę. Taika yra vertybė, susidedanti iš daug veiksnių. Ją statydinant kultūrinio, politinio ir ekonominio pobūdžio keliai, žinoma, svarbūs. Tačiau pirmiausia *taika turi būti statydinama širdyje*. Čia bręsta jausmai, galintys ją palaikyti, arba, priešingai, jai grasinti, ją silpninti, slopinti. Žmogaus širdis taip pat yra vieta, kur veikia Dievas. Todėl tampa aišku, kad šioje srityje, greta „horizontalaus“ matmens – santykio su kitais žmonėmis, esmingai svarbus „vertikalus“ matmuo – kiekvieno žmogaus santykis su Dievu, kuriuo visa remiasi. Būtent tai popiežius norėjo pasauliui pabrėžtinai priminti 1986 m. iniciatyva. Jis pakvietė autentiškai maldai, įtraukiančiai visą gyvenimą. Todėl ji turėjo būti lydima pasninko ir reikštis piligrimyste, kelio į susitikimą su Dievu simboliu. Jis pareiškė: „Malda reikalauja iš mūsų širdies atsivertimo“ (*Insegnamenti di Giovanni Paolo II*, 1986, vol. II, p. 1253). Tarp būdingų 1986 m. susitikimo aspektų pabrėžtina tai, kad šią maldos vertę statydinant taiką *paliudijo įvairių religinių tradicijų atstovai*, ir tai vyko *susitikimo aplinkoje*. Taip įvairių religijų maldininkai liudijimo kalba galėjo parodyti, kad malda ne skiria, bet vienija, ir kad ji yra esminis veiksmingos taikos pedagogikos, besiremiančios draugyste, abipusiu priėmimu ir įvairioms kultūroms bei religijoms priklausančių žmonių dialogu, elementas. Šiandien tokios pedagogikos mums reikia kaip niekada, ypač turint prieš akis jaunąsias kartas. Tokia daugybė jaunuolių konfliktų paženklintose pasaulio srityse ideologiškai ugdomi neapykantos ir keršto jausmų pagrindu, puoselėjant senų priešiško daigų ir rengiant širdis būsime smurto aktams. Būtina šiuos barjerus griauti ir skatinti susitikimą. Todėl man džiugu, kad šia linkme krypsta šiais metais Asyžiuje numatytos iniciatyvos, ir kad Popiežiškoji dialogo tarp religijų taryba sumanė pirmiausiai jas skirti jaunuoliams.

Kad nekiltų nesusipratimų dėl to, ką Jonas Paulius II 1986 m. norėjo įgyvendinti ir kas paprastai įvardijama jo pasakymu: „*Asyžiaus dvasia*“, nevalia užmiršti, kaip labai tuomet rūpintasi, kad religijų maldos susitikimas neduotų dingsties *sinkretistiniams*, reliatyvistiniu požiūriu besiremiantiems *aiškinimams*. Būtent todėl Jonas Paulius II nuo pat pradžių pareiškė: „Tai, kad čia susirinkome, nereiškia, jog ketinama tarpusavyje ieškoti religinio sutarimo ar derėtis dėl savo religinių įsitikinimų. Tai nereiškia, kad religijos gali susitaikinti

bendrojo išipareigojimo jas visas pranokstančiam žemiškajam projektui lygmeniu. Tai taip pat nėra nuolaida reliatyvizmui religinio tikėjimo srityje...“ (*Insegnamenti*, cit., p. 1252). Noriu dar kartą patvirtinti šį principą, kuris yra tokio dialogo tarp religijų, kokio jau prieš 40 metų Vatikano II Susirinkimas pageidavo *deklaracijoje apie Bažnyčios santykį su nekrikščionių religijomis* (plg. *Nostra aetate*, 2), prielaida. Mielai šia proga sveikinu kitų religijų atstovus, dalyvaujančius viename ar kitame minėjime Asyžiuje. Kaip ir mes, krikščionys, jie irgi žino, kad Dievas maldoje patiriamas ypatingu būdu ir kad iš maldos galima pasisemti veiksmingų paskatų skirti jėgų taikos reikalui. Bet ir čia turėtume vengti nederamos painiavos. Todėl, susirinkus melsti taikos, meldžiamasi turėtų būti skirtingais, kiekvienai religijai būdingais būdais. Taip buvo nutarta 1986 m., ir šis sprendimas tebegalioja ir šiandien. To, kas skirtinga, susibūrimas toje pačioje vietoje neturėtų daryti išpuodžio, jog nuolaidžiau jama tiesos prasmę ir galimybę ją pasiekti neigiančiam reliatyvizmui.

Savo drašiai ir pranašiška iniciatyva Jonas Paulius II pasirinko įtaigią Asyžiaus miesto, visiems žinomo dėl šv. Pranciškaus asmenybės, aplinką. *Poverello* iš tiesų pavyzdinai ikūnijo Jėzaus Evangelijoje skelbiamą palaiminimą: „Palaiminti taikdariai; jie bus vadinami Dievo vaikais“ (Mt 5, 9). Liudijimas, pateiktas jo gyvenamuoju laiku, daro jį natūraliu atramos tašku visiems, kurie ir šiandien puoselėja taikos, pagarbos gamtai ir dialogo tarp žmonių, tautų bei religijų idealą. Vis dėlto, kad šv. Pranciškaus žinia nebūtų iškreipta, svarbu prisiminti, jog *raktą suvokti tą brolystę*, į kurią pašaukti visi žmonės ir kurios dalininkės tam tikru būdu taip pat yra besielės būtybės – pradedant „seserimi Saule“ ir baigiant „broliu Mėnuliu“, – jam davė jo radikalus *apsisprendimas Kristaus naudai*. Todėl norėčiau priminti, kad kartu su Jono Pauliaus II į gyvenimą pašauktos maldos už taiką 20 metinėmis minimos šv. Pranciškaus *atsivertimo 800 metinės*. Abu minėjimai vienas kitą apšviečia. Pranciškui skirtais žodžiais nuo *San Damiano* kryžiaus: „Eik ir atkurk mano namus...“, Pranciškaus apsisprendimu praktikuoti radikalų neturtą, raupsuotojo pabučiavimu, kuriuo pasireiškė jo naujas gebėjimas matyti ir mylėti Kristų kenčiančiuose broliuose, prasidėjo žmogiškas ir krikščioniškas nuotykis, tebežavintis ir mūsų laikų žmones bei traukiantis į šį miestą nesuskaičiuojamą gausybę piligrimų. <...>

Popiežiaus Benedikto XVI kalba Popiežiškosios gyvybės akademijos organizuoto simpoziumo „Kamieninės ląstelės: taikymo terapijai ateitis“ dalyviams

2006 m. rugsėjo 16 d.

<...> Kai mokslas taikomas palengvinti kančioms ir kai savo raidos kelyje randa naujų išteklių, jis dvejo-pai atskleidžia savo žmogiškumo apstybę: viena vertus, dėl tyrimo taikomo išradinimo ir, kita vertus, dėl pagerėjimo, numatomo ligos kamuojamiems žmonėms. Taip pat tie, kurie parūpina finansinių išteklių ir skatina tyrimo institucijas, prisideda prie šios pažangos nuopelnų civilizacijos kelyje. Šia proga noriu pakartoti tai, ką neseniai sakiau: „Pažanga yra tikra tik tuomet, kai ateina į pagalbą žmogui, ir kai žmogus pats auga: kai auga ne vien jo techninis gebėjimas, bet ir moralinis sąmoningumas“ (plg. 2006 m. rugpjūčio 16 d. bendroji audiencija). Šia prasme nusipelno pritarimo ir padėsinimo somatinių kamieninių ląstelių tyrimai, kai sėkmingai derinama gamtos mokslas, moderniausia biologijos srities technologija ir etika, skatinanti pagarbą žmogui kiekvienu jo būties tarpsniu. Šio naujo tyrimų etapo atvertos perspektyvos savaime žavi, nes leidžia išvelgti galimybes gydyti ligas, nulemtas audinių degeneracijos, kuri savo ruožtu kelia invalidumo ar mirties pavojų.

Kaip būtų galima nepagirti tų, kurie ištraukia į šiuos tyrimus, ir tų, kurie remia jų organizavimą ir parūpina lėšas? Norėčiau ypač paraginti mokslo institucijas, savo motyvacija bei organizacija susijusias su Katalikų Bažnyčia, kad plėtotų šiuos tyrimus ir puoselėtų kuo artimiausius ryšius tarpusavyje ir su visais siekiančiais tinkamu būdu palengvinti žmonių kančią. Atsižvelgdamas į dažnai neteisingai Bažnyčiai metamus kaltinimus dėl neįsitraukimo, norėčiau taip pat iškelti jos nuolatinę paramą tyrinėjimams gydant ligas ir siekiant žmonijos gėrio per 2000 metų istoriją. Jei buvo – ir tebėra – priešinamasi, – tai tokioms tyrimo formoms, kuriomis numatomas planingas jau egzistuojančių, nors dar negimusių žmonių naikinimas. Tokiais atvejais tyrinėjimai, nepaisant naudingų terapinių rezultatų, nepadeda žmonijai. Iš tikro tie tyrinėjimai vykdomi naikinant žmogiškąją gyvybę, kuriai būdingas tas pats orumas kaip kitiems žmonėms ar pačiam tyrinėtojiui. Pati istorija praėityje pasmerkė tokį mokslą ir smerks jį taip pat ateityje – ne todėl, kad jam trūksta Dievo šviesos, bet todėl, kad jis stokoja žmoniškumo. Čia norėčiau pakartoti tai, ką parašiau prieš kurį laiką: „Čia susiduriame su problema, kurios nedera apeiti. Niekam nedera disponuoti žmogaus gyvybe. Turi būti nustatyta neperžengiama riba mūsų veiklos ir eksperi-

mentavimo galimybėms. Žmogiškoji būtybė yra ne disponuojamas objektas, bet kiekvienas individas atstovauja Dievo esamybei pasaulyje“ (Kardinolas Josephas Ratzingeris. *Dievas ir pasaulis. Tikėjimas ir gyvenimas mūsų laikais*).

Žvelgiant į dabartinį žmogaus naikinimą, negalimi jokie kompromisai ar aplaidumai. Nedera manyti, jog visuomenė gali veiksmingai kovoti su nusikaltimais, kai pati visuomenė legalizuoja nusikaltimą užsimez-gusios gyvybės atžvilgiu. Per neseniai vykusius Popiežiškosios gyvybės akademijos kongresus turėjau progą iš naujo patvirtinti visiems geros valios žmonėms skirtą Bažnyčios mokymą apie naujai užsimez-gusios gyvybės vertę – net ir iki implantacijos į gimdą. Tas faktas, kad šiame kongrese išreiškėte pastangas bei viltį panaudojant suaugusio kūno ląsteles siekti naujų terapinių rezultatų be naujai užsimez-gusios gyvybės naikinimo, taip pat tai, kad jūsų darbo rezultatai nusipelnė sėkmės, patvirtina nuolatinių Bažnyčios reikalavimų gerbti žmogų nuo prasidėjimo teisėtumą. Žmonių gėrio dera siekti paisant ne tik visuotinai įtiki-namų tikslų, bet ir jų siekimo metodų. Geras tikslas niekada negali pateisinti vidujai neteisėtų priemonių. Keltinas klausimas ne tik ar tinkamai naudojamos ri-botos pinigines lėšas, bet visų pirma ar gerbiamos pa-matinės žmogaus teisės mokslinių tyrinėjimų srityje.
<...>

Nauji leidiniai

Henri Sanson. Pagyvenusių žmonių dvasingumo kelias. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2006.

Kiekvienam amžiui – savas dvasingumas!

Knygoje autorius Henri Sanson kalba apie pagyvenusių žmonių dvasinę teologiją, motyvuodamas tuo, kad reikia imti kalbėti ir mąstyti apie pagyvenusių žmonių dvasingumą ir pašaukimą, nes esama žmonių, kuriems tai rūpi. Be to, šiandieninė visuomenė sparčiai senėja. Autorius teigia, kad senatvė kupina tvirtybės – vykdydama savo misiją, siekdama šventumo, patirdama mistinį gyvenimą.

Jėzuitas Henris Sansonas beveik 70 metų praleido Alžyre. Jis – Humanitarinių mokslų daktaras, disertaciją apsigynęs apie šv. Kryžiaus Joną. Tėvas Henris Sansonas buvo Prancūzijos nacionalinio mokslinių tyrimų centro mokslinis bendradarbis, išleido daug knygų.

Atsinaujinimo diena Kaune

Spalio 15 d. Vytauto Didžiojo universiteto Didžioji salė buvo pilnutėlė įvairaus amžiaus žmonių, atvykusių iš visos Lietuvos į Atsinaujinimo dieną „Kartu ir jūs esate Jėzaus Kristaus pašaukti“. Pradžioje jos rengėjai – katalikų bendruomenės „Gyvieji akmenys“ nariai – kvietė melsti Viešpatį, kad padėtų kiekvienam atpažinti savo pašaukimą, ir ragino „akis bei širdis nuo žemės aukso pakelti į Dangų“.

Kai pirmosios konferencijos „Mylimieji, pašauktieji, šventieji...“ (plg. Rom 1, 7) prelegentas mons. Gintaras Grušas auditorijos paprašė, kad pakeltų rankas tie, kurie žino, koks jų pašaukimas, nedaug rankų tepakilo. Tuomet monsinjoras atkreipė klausytojų dėmesį į tai, kad Dievas siunčia mums ženklus, bet mes jų dažnai nepastebime. Gal mes nesame išgirdę, ką mums Dievas sako, neatpažįstame savo pašaukimo. Pacitavęs Pradžios knygą, prelegentas sakė, jog krikštu visi esame gavę pamatinio mūsų pašaukimo dovaną – mylėti ir būti mylimiems. Per krikštą visi esame pakviesti į šventumą, į kurią einame skirtingais keliais. Kita vertus, nė vienas pašaukimas nėra mūsų nuosavybė: visi pašaukimai skirti kitam save atiduoti, kitaip tariant, skirti Bažnyčios šventumui. Pasak mons. G. Grušo, kol Dievo nepriimame besąlygine meile, tol nesugebame mylėti ir kitų. „Mūsų pašaukimas – išmokti mylėti, išmokti priimti meilę, išmokti būti mylimiems“, – kalbėjo prelegentas bei citavo popiežiaus Benedikto XVI encikliką *Deus caritas est*. „Dievas mums yra parinęs kelią, kad galėtume vykdyti savo pašaukimą, – sakė mons. G. Grušas. – Tasai kelias yra žengti šventumo link, nepadalyta širdimi atliekant savo pareigas“. Prelegentas apžvelgė sutuoktinių, kunigų, vienuolių, viengungių pasauliečių pašaukimus bei pareigas. Jo žodžiais, suvokdami, kad esame pašaukti tarnauti ir mylėti, turime atpažinti kelią, kuriuo Dievas mus veda, turime būti atidūs Viešpaties ženklams.

Vilniaus kunigų seminarijos ugdytiniai, vadovaujami kunigo Žydrūno Vabuolo, šmaikščia, taiklia improvizacija bylojo apie kiekvieno žmogaus pašaukimo, arba dovanos, unikalumą ir jų kaip visumos svarbą. „Pašaukimais turime dalytis ir džiaugtis“, – sakė kunigas Ž. Vabuolas.

Pasak antrąją konferenciją „Ar tikrai Viešpaties keliai nežinomi? Kaip atpažinti pašaukimą?“ vedusios ses. Benediktos Rollin RA, Viešpaties keliai nežinomi ir kartu žinomi. Viešpaties keliai nežinomi, nes jų daug, mat kiekvienas žmogus savitas. Negalime mėgdžioti kitų, turime rasti savo būdą, kaip tapti žmogumi. Antra, Viešpaties keliai nežinomi, nes mes keičiamės. Dievo keliai taip pat nežinomi, nes „Dievas netikėtas – gyvybingas, laisvas, kūrybingas ir ... tikras šmaikštuolis“: jis numatė ypatingus vaidmenis senukui Abraomui bei jo nevaisingajai žmonai Sarai, nedrašiam, tėvų niekinamam piemeniui Dovydui, neaiškios reputacijos Marijai Magdalietai. Ketvirta, pasak ses. Benediktos, Viešpaties keliai nežinomi todėl, kad „esame laisvi, pašaukti tokie būti: Dievas nenori vergų, marionečių; jis ugdo mus, kad būtume laisvi, kūrybingi, mylintys; nediktuoja ir nenurodo“.

Ses. Benediktos tvirtinimu, norint surasti savo pašaukimą, užtenka daryti tai, ko Dievas nori. Kitaip tariant, svarbu ne vykdyti programą, o atsiliepti į Dievo valios atplukdytas kasdienos pareigas, užduotis. Dievas palieka savo pėdsakus – įrodymą, kad žmogų veda. Tie pėdsakai, arba ženklai, pastebimi peržvelgus savo gyvenimą, praėjusią dieną, ypač kreipiant dėmesį į sprendimus, padarytus iš širdies. Ieškant savo pašaukimo pasitelkti na Marijos nuostata: „Viešpatie, esu Tavo tarnaitė. Iš anksto sakau *taip*, nes žinau, kad mane vesi į laimę“. Šią mintį, skambant giesmei „Manosios avys klauso mano balso“, vaidybiškai įprasmino vaikų bei jaunuolių grupė.

Trečiojoje konferencijoje „Pasauliečio tapatybė Bažnyčioje“ Tomas Vilucas kalbėjo apie sąvokos „pasaulietis“ atsiradimą, prasmę. Pasak jo, pa-

Paskyrimas

Vilkaviškio vyskupijoje

Kun. **Arūnas Užupis** paskirtas Alytaus apskrities ligoninės kapelionu ir paliktas eiti ankstesnes pareigas.

-Vik-

Suspendavimas

Kauno arkivyskupijoje

Vadovaujantis Kanonų teisės kodekso kan. 1371, 1° ir 2°, 1389 § 2 ir 1399 nuostatomis, Kauno arkivyskupo dekretu Nr. 41, paskelbtu 2006 m. spalio 20 d., Kauno arkivyskupijos kunigas **Kęstutis Vilutis** yra suspenduojamas nuo visų kunigiškųjų pareigų (*a sacris*), nes savavališkai pasitraukė iš einamų pareigų, sukėlė viešą papiktinimą ir pažeidė reikalavimus, susijusius su kunigo pašaukimu ir jo gyvenimo kilnumu.

-Kk-

Telšių vyskupijos kunigų susirinkimas

Spalio 18 d. Telšių vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos didžiojoje auloje vyko kasmetinis Telšių vyskupijos kunigų susirinkimas. Kunigai po bendros maldos buvo supažindinti su Apaštalo Sosto patvirtinta nuolatinio kunigų ugdymo programa. Ją išsamiai pristatė Telšių vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos rektorius kan. teol. lic. Vygin-tas Gudeliūnas. Susirinkime apie paparinę katechezę kalbėjo vyskupijos Katechetikos centro vadovas kan. eduk. m. lic. Rimantas Gudlinkis. Aktualius vyskupijos klausimus apžvelgė ir pats ganytojas J. Boruta SJ.

Susirinkimui pasibaigus, visi kunigai rinkosi į Telšių vyskupijos katedrą. Čia 12 val. buvo aukojamos iškilmingos šv. Mišios. Jų metu savo 60-ąsias kunigystės metines minėjo mons. Jonas Gedvila. Šv. Mišias aukėjo Telšių vyskupas J. Boruta SJ, Telšių vyskupas emeritas A. Vaičius, garbusis jubilaitas bei Telšių vyskupijos kunigai. Šv. Mišių metu giedojo prof. Gedimino Purlio vadovaujami Klaipėdos Marijos Taikos Karalienės, Gargždų ir Telšių katedros parapijų chorai, vargonavo Gargždų parapijos vargonininkas Petras Katauskas, grojo Klaipėdos kari-nių jūrų pajėgų orkestras, vadovaujamas kapelmeisterio Prano Memėno.

Pamokslą pasakė Telšių vyskupas J. Boruta SJ. Gausiai į katedrą susirinkusiems tikintiesiems, kunigams bei svečiams Telšių ganytojas priminė mons. jubil. Jono Gedvilos nueitą gyvenimo kelią ir pristatė jo per 60 kunigavimo metų nuveiktus darbus. Vysk. J. Boruta SJ pabrėžė, kad monsinjoras visada uoliai ir atsidaavęs tarnavo ir tebetarnauja Dievui ir Bažnyčiai. Jo kunigiškosios tarnystės metai yra pavyzdys jaunajai kunigų kartai, rodantis, kaip net ir įvairių sunkumų bei išbandymų metu galima tvirtai išsilaikyti tiesoje ir tikėjime. Baigdamas pamokslą, Telšių ganytojas linkėjo jubiliatui ilgų ir darbinių gyvenimo metų ir toliau nuoširdžiai patarnaujant tikintiesiems. Po iškilmingų šv. Mišių, sveikindamas savo buvusį kapelioną, Klaipėdos karinių jūrų pajėgų pučiamųjų orkestras atliko keletą kūrybinių.

Visų vyskupijos kunigų vardu sveikinimo žodį tarė Telšių vyskupas J. Boruta SJ, vyskupas emeritas A. Vaičius pasidalijo savo atsiminimais apie monsinjorą iš pirmųjų susitikimų seminarijoje, iš to meto, kai dirbo kartu Klaipėdoje, ir vėlesnių laikų. Jubiliatą taip pat sveikino seminaristai, kunigai, tikintieji, linkėdami jam ilgų gyvenimo metų ir gausios Dievo palaimos einant nelengvas kunigo pareigas.

-ksab-

„Marijos šventovių tinklo“ susitikimas

Šių metų rugsėjo 1–3 d. Knock mieste (Airija) vyko ketvirtasis „Europos Marijos šventovių tinklo“ susitikimas. Romai paskatinus, šis tinklas buvo įsteigtas 2003 metais. Jo tikslas – kartą per metus suburti įvairių Europos šalių Marijos šventovių vadovus, kurie dalytųsi savo patirtimi bei ieškotų naujų būdų, kaip prabilti į šių laikų žmones ir atsiliepti į šiandienos aktualijas. Šiuo metu tinklą sudaro 20 šventovių. Kiekviena šalis gali pasiūlyti ne daugiau nei vieną šventovę, tokiu būdu ribojant dalyvių skaičių, kad būtų lengviau organizuoti susitikimus.

Šių metų susitikimo tema buvo „Marijos šventovių vieta naujojoje Europos evangelizacijoje“. Dalyvavo atstovai iš septyniolikos Europos šventovių. Šventovių rektoriai ar jų įgaliotiniai pristatė praėjusių metų veiklos rezultatus bei būsimųjų planus. Buvo kalbama, kokių būdu prabilti į šventoves aplankančius žmones, kurie nėra prakti-

saulietis turi į pasaulį žvelgti kaip į gerą Dievo duotybę, rūpestingai ir atsakingai. Nuostabus pasauliečio įvaizdis jam esąs Juozapas iš Arimatėjos, nepabūgęs nueiti pas Poncijų Pilotą paprašyti leisti nuimti nuo kryžiaus Kristaus kūną ir jį palaidoti.

Po pietų pertraukos Atsinaujinimo dienos dalyviai pasiskirstė į darbo grupes. Už to pageidaujančius melstasi užtarimo malda. Jaunimas rinkosi į ses. Danguolės Gervytės RA vestą darbo grupę „Kodėl rinktis? Ką rinktis? Kaip rinktis?“. Darbo grupei „Atsiduoti Kristui nepadalyta širdimi“ (plg. 1 Kor 7, 32–35), skirtai vienuoliams bei trokštantiems atpažinti šį pašaukimą, vadovavo ses. Liucija Grybaitė FMA ir t. Severinas A. Holocheris. Apie bendruomeninį pašaukimą savo išvalgomis dalijosi mons. G. Grušas, ses. Benedikta RA, T. Viluckas, Dalė Šmerauskaitė. Kauno kunigų seminarijos rektorius kunigas Aurelijus Žukauskas darbo grupėje „Dievas ne taip mato, kaip žmogus...“ (1 Sam 16, 7) nuostabaus pašaukimo slėpinio temą gvildeno pasitelkdamas Senojo bei Naujojo Testamento dieviškuosius paradoksus. Kauno kunigų seminarijos ugdytiniai Arūnas Juška bei Aurelijus Barkauskas šioje darbo grupėje liudijo, kokiais keliais Dievas juos, tikėjamą apleidusius arba jo neturėjusius, vedė, kokius ženklus rodė, kviesdamasis savęsp. Kun. Ž. Vabuolas, kalbėdamas apie Eucharistiją, šv. Mišių eigą lygino su pašaukimo etapais. Ir šv. Mišiose, ir pašaukimo ieškojimo kelyje galima aptikti pakvietimo momentą, atgailos aktą, klausymąsi, aukojimą, pasiaukojimą tarnaujant kitiems.

Atsinaujinimo dienos kulminacija buvo Eucharistijos šventimas. Šv. Mišių koncelebracijai vadovavęs Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius per pamokslą, komentuodamas tos dienos Evangelijos skaitinį apie turtingą jaunuolį, sakė, jog krikštu esame pakviesti labai daug nuveikti, deja, gailime visą save atiduoti Dievui. „Dievui mūsų gyvenimo trupinių nereikia, – jam turi priklausyti viskas, nes jis yra Kūrėjas ir mūsų Viešpats“, – sakė baigdamas pamokslą ganytojas.

-jkk-

Respublikinė mokslinė konferencija apie šiandienos iššūkius šeimai

Spalio 6 d. VDU Katalikų teologijos fakultete (KTF) Santuokos ir šeimos studijų centras (SŠSC) surengė respublikinę mokslinę konferenciją „Šiandienos iššūkiai santuokai ir šeimai: problemos ir perspektyvos“. Konferenciją pradėjęs SŠSC direktorius kun. prof. dr. Andrius Narbekovas padėkojo Didžiojoje auloje susirinkusiems daugiau kaip dviem šimtams jos dalyvių – aukštųjų mokyklų mokslo darbuotojams, dvasininkams, šeimos institucijų bendradarbiams, tikybos bei etikos mokytojams, studentams ir visiems, kuriems rūpi šeimos situacija dabarties visuomenėje. Fakulteto ir universiteto istorijoje pirmos tokia tema konferencijos dalyvius taip pat pasveikino KTF prodekanas dr. Benas Ulevičius, LR Seimo Sveikatos reikalų komiteto pirmininkė Danutė Mikutienė. Sveikinimą konferencijai atsiuntė Šeimos ir vaiko reikalų komisijos pirmininkė Rima Baškienė.

Plenariniame posėdyje, kuriam pirmininkavo kun. prof. dr. A. Narbekovas, perskaityti pranešimai atspindėjo šešių aukštųjų mokyklų – Vytauto Didžiojo universiteto (VDU), Vilniaus universiteto (VU), Vilniaus pedagoginio universiteto (VPU), Klaipėdos universiteto (KU), Kauno medicinos universiteto (KMU), Mykolo Riomerio universiteto (MRU) – mokslinių darbuotojų atliktus tyrimus bei išvalgas apie šeimą bei rengimą jai.

VU profesorė habil. dr. Vanda Aramavičiūtė ir VPU prof. habil. dr. Elvyda Martišauskienė pranešime „Šiuolaikinių paauglių požiūrių į šeimą kontūrai“ pateikė tyrimo rezultatus, koks šiuolaikinių paauglių požiūris į savo

tėvus, mokytojus, draugus, šeimą. 1998 m. atliktas ir 2005 m. pakartotas tyrimas atskleidė palyginti teigiamą ir netgi gerėjantį paauglių požiūrį į savo motinas, tuo tarpu santykius su tėvu teigiamai vertina tik ketvirtadalis paauglių, o penktadalis juos apibūdina kaip neutralius arba priešiškus. Atlikus tyrimą paaiškėjo, jog daug paauglių jaučiasi gyvenantys šalia tėvo, bet ne su juo. Pasak mokslininkų, neretai iš pažiūros pasitikėjimo savimi nestokojantys paaugliai iš tikrųjų menkai save vertina, išgyvena nerimą, neturi aiškaus požiūrio į save, ir šios tendencijos stiprėja. Tik 43 proc. paauglių gerai jaučiasi savo namų aplinkoje, o 5 proc. niekada namie neišgyvena džiaugsmo. Gera savijauta namie, pasak lektorių, turtina religinius ir estetinius išgyvenimus, stiprina intelektualumą, o prasta netgi skatina žalingus įpročius. Jos atkreipė dėmesį, jog būtent nuo motinos daugiausiai priklauso, kokie asmens santykiai su valstybe, tauta, Bažnyčia susiklosto ateityje, o šeima yra neabejotina atrama vaiko asmeniui bręsti.

VDU prof. habil. dr. Kęstutis Pukelis pranešime „Jaunosios kartos rengimas šeimai: Trojos arkllys prie pedagoginių vertybių tvirtovės vartų“ Trojos arkliu pavadino lytinį švietimą, besibraunantį į švietimo institucijas ir teršiantį vaikų vaizduotę, nepaisant to, jog mokyklose negali būti mokoma taip, kaip mokoma gatvėje. Pasak profesoriaus, mokykla turi ruošti mokinių gyventi šeimoje, ugdyti pagal vyro ir moters prigimtį, skiepyti kūno, vaizduotės higienos įgūdžius, mokyti valios ugdymo, atskleisti dar naujas kūno ir dvasios santykio svarbą. „Jei norime parengti šeimai, turime padėti atrasti jaunuoliui gyvenimo prasmingumą visais amžiaus tarpsniais atsižvelgiant į prigimtį“, – sakė prof. K. Pukelis, atkreipęs dėmesį, jog lytinis ugdymas turi tapti svarbia šiuolaikinės pedagogikos dalimi.

Pranešime „Tėvo statuso sumenkėjimas šiuolaikinėje visuomenėje“ MRU prof. dr. Kazimieras Meilius išsamiai aptarė statuso ir tam tikro socialinio vaidmens skirtumus, iškėlė mintį, jog sutapatinus statusą ir vaidmenį tėvystė ir motinystė iš esmės sumenkinami, iškreipiama jų dvasinė prasmė. Tėvystės samprata visuomenėje neretai susiaurinama iki biologinės prasmės, ypač dabar, kai tapo populiariu tėvystę nustatinėti, arba tėvu laikomas tas, kuris atlieka psichologinį tėvo vaidmenį, išlaiko finansiškai.

Konferencijoje buvo pristatyti ir Lietuvoje kol kas labai naujo tyrimo rezultatai. MRU doc. dr. Gedimino Navaičio pranešimas „Vyriškumo sampratos kaita šiandienėje Lietuvoje“ suteikė galimybę geriau pažinti vyrų savijautą mūsų visuomenėje, kur moterys neretai pranoksta juos išsilavinimu, uždirbamu atlyginimu, gyvenimo trukme. Iš atliktų apklausų paaiškėjo, jog tik ketvirtadalis vyrų laiko, jog jie visiškai atitinka tradiciškai vyrams priskiriamas savybes, t. y. fizinį, seksualinį pajėgumą, ekonominį tvirtumą. G. Navaitis akcentavo, jog daug geriau vyrai vertino savo kaip tėvų vaidmenį. Maždaug pusė apklaustųjų manė, kad svarbiausias jų rūpestis – išlaikyti šeimą, rūpintis vaikais, o tėvo vaidmenį jie atlieka pakankamai gerai. Kita vertus, tik keli procentai apklaustųjų teigė, jog tėvas turi būti pavyzdys savo vaikams, turi juos auklėti. Tik nedaugelis iš jų manė, jog vedęs vyras turi planuoti šeimos ateitį ir kurti jaukią namų atmosferą. Pasak G. Navaičio, tėvo vaidmuo šiuolaikinėje šeimoje vis labiau siaurėja.

Apie moters tapatumo problemą savo pranešime „Moters tapatybės paieškos ir moters vaidmens kaita“ kalbėjo VDU doktorantė, SŠSC jaunesnioji mokslo darbuotoja Birutė Obelenienė. Visais amžiais moteris siekė suprasti, kas ji yra iš prigimties, kaip jai būti moterimi ir iki galo atrasti savo tapatybę. Moteriai primetami visuomenės nuomonės, reklamos, mąstymo stereotipai skatina vaduotis iš jų. Kita vertus, daugybė moters tapatybės raiškų turi būti stiprinamos, ypač svarbiausioji iš jų – motinystė. „Jei moteriškumą ugdysime kaip pašaukimą, moteris taip ir žvelgs į save“, – sakė B. Obelenienė. Ji atkreipė dėmesį, jog moteris, savais būdais veikdama pasaulyje, neturi išlaisvinti vyrą nuo atsakomybės: svarbu palikti jam globėjo vaidmenį.

kuojantys tikintieji, bet vis dėlto ieško dvasinių potyrių; kaip parengti juos Susitaikinimo sakramentui; kaip šventovėse, kur tiek daug judėjimo, išsaugoti tylos oazes; kaip puoselėti „sutikimo“ pastoraciją, kad ateinantys jautęsi laukiami. Daugiausiai diskutuota apie šventovių padėtį santykiuose tarp religijų, nes jos pritraukia ne tik krikščionis, bet ir kitatikius. Buvo kalbama, kad, viena vertus, šventovės turėtų likti atviros kitų religijų tikintiesiems. Kita vertus, reikia išlikti labai budriems, kad būtų išlaikyta abipusė pagarba ir neklaidinami žmonės.

Susitikimo dalyviai susipažino su Knock šventovės atsiradimu bei jos pastorcine veikla. Čia sudarytos puikios sąlygos piligrimams (viešbutis, nuomami individualūs namukai, kempingas, didelės aikštelės autobusams ir lengvosios mašinoms). Šalia apsiireikimo vietos pastatyta didžiulė bazilika; įrengta Susitaikinimo koplyčia, kur vienu metu išpažinčių gali klausyti net trisdešimt kunigų. Šalia Susitaikinimo koplyčios yra patalpos, kur psichologinių problemų turintis žmogus gali prašyti pagalbos – į šventovę atvykstančius žmones konsultuoja dvidešimt profesionalių savanorių psichologų. Šventovės teritorijoje taip pat įsteigta adoracijos koplyčia, didelis knygynas, *Caritas*, gidų centras, kuriame piligrimai gali susipažinti su šventove ir jos veikla.

„Europos Marijos šventovių tinklas“ priėmė kardinolo Audrio Juozo Bačkio kvietimą kitą susitikimą surengti ateinančių rugsėjį Vilniuje. -sl-

Pašventintos rožinio slėpinių stotelės

Spalio 7 d. Vilniaus arkivyskupijos Naujosios Vilnios Švč. Mergelės Marijos Taikos Karalienės bažnyčioje rožinio slėpinių stotelių įsteigimo proga Vilniaus arkivyskupo generalinis vikaras vyskupas Juozas Tunaitis aukojo šv. Mišias. Kartu koncelebravo kunigai Tadeuš Jasinski, Vitold Michalovski, Petras Tarvydas ir parapijos klebonas Voiciech Gorlicki. Šv. Mišios vyko lietuvių ir lenkų kalbomis. Homilijoje vyskupas pabrėžė, jog rožinio malda ir Marijos užtarimas daugeliui tautų padėjo atgauti taiką, neramiais laikais išvengti karo pavojų. Pamaldumas Švč. Mergelėi Marijai duoda vaisių, kai, apmąstydami jos gyvenimą, pastebime, jog tikėjimas visada remiasi tarnavimu artimui. Pati Mergelė Marija skubėjo dalytis tikėjimo džiaugsmu

ir suteikti pagalbą savo giminaitei Elzbietai. Vyskupo teigimu, krikščionio tikėjimas gyvas, kai kiekviename gyvenimo žingsnyje siejamas su konkrečiais veiksmais ir pasirinkimais. Dievo tarnas popiežius Jonas Paulius II, labai mylėjęs rožinį ir tikėjęs šios maldos galia, daugelį žmonių padaršino, paskatino savo tikėjimą brandinti būtent tokia maldos forma.

Po šv. Mišių vyskupas bažnyčios šventoriuje iškilmingai pašventino 20 visai nesenai įrengtų rožinio slėpinių stotelių. Kiekviena jų sumūryta iš parapijiečių suneštų akmenų. Vieni nešė po vieną akmenį, kiti – vežė mašinomis. Kiekviena stotelė papuošta išraižytu vaizdu iš Evangelijos. Stotelės pačių parapijiečių apsidintos visžaliais spygliuočiais augalais. Pašventinus rožinio stoteles, Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijos klierikas Edvard Dukel pateikė mąstymą apie Švč. Mergelės Marijos apsilankymo pas Elzbieta slėpinį. Klieriko Dariaus Marcinkevičiaus vadovaujami, parapijiečiai lietuvių ir lenkų kalbomis meldėsi vieną rožinio slėpinį. Po maldos klierikas Andžėjus Jasinskas pateikė dar vieną mąstymą. Po to visus palaimino vyskupas Juozas Tunaitis.

-sbuž-

Šiauliuose pilietinė akcija „Mano šeima“ susidomėjo švietimo įstaigos

Nuo pavasario po Lietuvą keliauja paroda-pilietinė akcija „Mano šeima“, skatinanti atsigręžti į šeimą. Ekspozicijoje – profesionalių menininkų fotografijos ir mėgėjiškos nuotraukos iš šeimyninių albumų. Paroda-akciją organizuoja Nacionalinė šeimų ir tėvų asociacija. Rugsėjo 21 – spalio 13 d. ši paroda eksponuota Šiauliuose bei Šiaulių rajone. Iš Šiaulių vyskupo Eugenijaus Bartulio sužinoję apie Lietuvoje vykdomą akciją, pirmieji paroda susidomėjo Šiaulių universiteto Meninio ugdymo ir tikybės studijų programos studentai.

Rugsėjo 21 d. Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis į parodos atidarymą susirinkusiai universiteto bendruomenei ir svečiams priminė popiežiaus Benedikto XVI rūpestį dėl šeimų, troškimą matyti jas tvirtas, puoselėjančias laimę tikėjimo šviesoje. Kalbėdamas apie gausų savo devynių brolių bei seserų būrį, ganytojas sakė, jog šeima yra tai, kur gera būti.

Po pietų konferencijos dalyviai tęsė darbą trijose sekcijose. Gausiausiai dalyvių pasirinktoje pirmojoje sekcijoje (jai vadovavo prof. habil. dr. K. Pukelis) šešiuose pranešimuose ir diskusijose aptartas jaunimo rengimas šeimai ir lyčių vaidmenų kaita modernėjančioje visuomenėje. Kun. prof. dr. A. Narbekovas kalbėjo apie drovumo ugdymo svarbą. VPU doc. dr. Stasė Ustilaitė pristatė tyrimo (kiti autoriai – VPU doc. dr. Vida Juškelienė ir Algirdas Petronis) apie tai, kaip ankstyva seksualinė patirtis paveikia paauglio psichoemocinę būklę, rezultatus. Pasak VDU doc. dr. Elenos Būgaitės, kai visuomenė persmelkta brutalaus seksualumo, svarbu mokyti priimti savo kūno paslaptį kaip pirmąją duotybę, žyminčią sąsają su Kūrėju. Dr. Bronė Gudaitytė aptarė meilę kaip dialoginę ir vienintelę išplečiančią ir atspindinčią žmogaus esmę, pabrėždama, jog kaip tik šeima turi saugoti, reikšti ir perduoti meilę. Doc. dr. Vida Daugirdienė apibūdino šiuolaikinės moters prisiimamus vaidmenis, kurie užgožia arba ne iki galo atskleidžia moteriškumo esmę, ir siūlė daugiau dėmesio skirti mergaičių ugdymui. Išskirtinio konferencijos dalyvių dėmesio sulaukė VDU doktorantės Odetos Norkutės (vadovė doc. dr. Laima Sajienė) mokslinis tyrimas apie jaunimo rengimo šeimos gyvenimui situaciją.

Prof. habil. dr. Alfonso Motuzo vadovaujamoje antrojoje sekcijoje svarstytos vaiko teisės ir pagalba krizės ištikta šeimai. Savo tyrimų rezultatais ir apibendrinimais dalijosi MRU doc. dr. Jonas Juškevičius, atkreipęs dėmesį į vaiko interesus dirbtinio apvaisinimo kontekste. Būtinybę įstatymais reguliuoti kontracepcijos priemonių propagavimą pabrėžė KMU doc. dr. Eimantas Švedas, o MRU doc. dr. Agnė Širinskienė aptarė diskriminacijos problemą atliekant prenatalinius tyrimus. Konfidencialumo problemą kovojant su vaikų narkomanija iškėlė MRU magistrė Justina Žukauskaitė (vadovė doc. dr. A. Širinskienė). VDU doktor. Ona Darbutaitė supažindino su mokinių požiūriu į skyrybas bei jų įtaką vaikų ateičiai.

Trečiojoje sekcijoje (vadovas kun. prof. dr. K. Meilius) aptarti teologiniai santuokos ir šeimos aspektai.

Apibendrinami konferencijos pranešėjų ir aktyviai diskusijose dalyvavusiųjų mintis, sekcijų vadovai atkreipė dėmesį į būtinybę pliuralistinėje visuomenėje pažinti kitų idėjas, sugebėti diskutuoti bei patraukti jaunimą. Konstatuota, jog valstybė neturi šeimos bei jaunimo rengimo jai strategijos. Trūksta konkrečių programų, vadovėlių, parengtų mokytojų, dar neaišku, kaip mokyklose bus vykdoma jau parengta lytinio ugdymo programa. Akcentuota, jog būtina pasitelkti tėvus, šviesti juos, ko ir kaip mokomi jų vaikai, taip užkertant kelią agresyvioms lytinio švietimo programoms ir jų sklaidai mokyklose, vaduojant jaunimą iš „kontraceptinio“ mąstymo. Atkreiptas dėmesys į pamatinę Dekalogo, Bažnyčios mokymo svarbą ugdant šeimos sampratą. Šeimos krizė sprendžina kartu su socialinę pagalbą šeimoms teikiančiomis institucijomis.

Pasak kun. prof. dr. A. Narbekovo, nesenai įsteigtas SŠSC sieks kryptingai tyrinėti santuokos ir šeimos realybę Lietuvoje, koordinuoti strateginius žingsnius šioje srityje.

-kasp-

Romoje studijuojantys lietuviai iškilmingai pradėjo naujus mokslo metus

Spalio 8 d. Popiežiškoji lietuvių šv. Kazimiero kolegija iškilmingai pradėjo naujus akademinus mokslo metus. Iškilmė prasidėjo Eucharistijos šventimu kolegijos koplyčioje. Eucharistijai vadovavo ir homiliją pasakė kolegijos dvasios tėvas prel. Stasys Žilys. Drauge koncelebravo kolegijos rektorius prel. Algimantas Bartkus, daugelį metų kolegija rūpinęsis prel. Kazimieras Dobrovolskis, kunigai studentai. Taip pat drauge meldėsi Lietuvos amba-

sados prie Italijos Respublikos patarėjas Artūras Gailiūnas su visa savo šeima, Šventosios Šeimos vienuolijos seserys, nuoširdžiai patarnaujantios kolegijoje gyvenantiems kunigams, bei keletas studentų pasauliečių.

Po pietų kolegijos koplyčioje vyko vakarinės pamaldos, kurioms vadovavo kolegijos dvasios tėvas. Jose buvo meldžiama Šventosios Dvasios malonės per visus ateinančius akademinius metus. Iškilmingoje akademinių metų atidarymo kalboje kolegijos rektorius prel. Algimantas Bartkus pabrėžė, kad studijos Romoje – didžiulė dovana kunigui. Išryškindamas pagrindinius keturis kunigų nuolatinio ugdymo principus, rektorius dėsi, kad po Lietuvos nepriklausomybės jau didelis būrys kunigų iš Lietuvos pabaigė studijas ir nuoširdžiai darbuojasi Tėvynėje. Studijos Romoje ypatingos ir todėl, kad čia jaučiamas visuotinės Bažnyčios pulsas, gyvenama krikščionybės lopšyje, turint galimybę bendrauti su įvairių kultūrų tikėjimo broliais ir seserimis. Rektorius linkėjo brandos seniesiems ir drąsos bei veržlumo ugnies naujiesiems Romos studentams. „Ypatinga ir tai, kad šiemet pasiekėme rekordinį studentų skaičių – 14“, – sakė kolegijos vadovas. Po to buvo smulkiai aptarta kolegijos gyventojus įpareigojanti dienotvarkė, pasidalyta kai kuriomis aktualijomis, naujovėmis ir viltimis. Kalbėjo ir kolegijos vicerektorius kun. Petras Šiurys. Po iškilmingos vakarienės nuotaiką gyvino visų dainuojamos lietuviškos dainos.

Spalio 10 d., kaip ir daugelis kitų katalikiškų Romos universitetų, akademinių mokslo metų pradžią šventė ir popiežiškasis Saleziečių universitetas, kuriame šiuo metu mokosi trys kunigai ir dvi seserys vienuolės iš Lietuvos. Eucharistijai vadovavo buvęs universiteto rektorius, salezietis, o dabar Vatikano valstybės sekretorius kardinolas Tarcisio Bertone. Drauge koncelebravo dabartinis universiteto rektorius, dėstytojai ir studentai kunigai bei meldėsi visa akademinė bendruomenė ir garbingi svečiai.

Po Eucharistijos šventimo universitete, Popiežiaus Pauliaus VI salėje, vyko iškilmingas naujų mokslo metų paskelbimo aktas. Po keleto iškilmingų sveikinimų universiteto medaliai buvo įteikti aukščiausiu įvertinimu bakalauro, licenciato ar doktorantūros darbą apgynusiems studentams. Medalium buvo apdovanota ir Lietuvos Šventosios Šeimos kongregacijos sesuo Rasa (Fausta) Palaimaitė. Ji baigė licenciato studijas jaunimo pastorcijos srityje ir šiuo metu dalyvauja misijose Brazilijoje.

-krb-

Lietuviai dalyvavo krikščioniškojoje AMI konferencijoje

Kasmet įvairių šalių krikščionys kariai pasauliečiai drauge su kapelionais renkasi į kasmetinę Tarptautinio kariuomenės apaštalavimo AMI (*Apostolat Militaire International*) konferenciją. AMI vienija nacionalines karių pasauliečių bendrijas bei atstovauja joms tarptautiniu lygmeniu, rūpinasi informacijos platinimu, skatina įvairių organizacijų bendradarbiavimą. Pernai tokia konferencija buvo organizuota Lietuvoje.

Šiemet rugsėjo 22–30 d. Kenijoje vykusioje konferencijoje dalyvavo beveik 50 delegatų iš 11 šalių. Lietuvai atstovavo Generolo J. Žemaičio Lietuvos karo akademijos Kapitonų kursų viršininkas plk. ltn. Valdemaras Rupšys ir Generolo J. Žemaičio Lietuvos karo akademijos karo kapelionas kpt. Remigijus Butkevičius. Konferencijos tema – „Krikščioniškųjų vertybių stiprinimas pasaulio kariuomenėse“. Visiems suprantama, kad kiekviena kariuomenė ne tik privalo būti profesionaliai parengta bei gerai aprūpinta, bet ir jos kariai turi būti tvirtos dvasios. Juolab kad šiandienos pasaulio situacija kariams krikščionims kelia įvairių iššūkių.

Skirtingų šalių (Kenijos, Vokietijos ir Olandijos) atstovai skaitė pranešimus „Krikščionis karys ir jo šeima“, „Krikščionis karys ir vadovavimas“

Parodą pristatė Meninio ugdymo ir tikybos studijų programos II–IV kurso studentės. Rasos Rasiulytės, Aušros Gaurilavičiūtės, Jurgitos Kunickaitės, Genovaitės Labanauskienės, Rasos Tauragytytės sukurta ir pristatyta žaisminga inscenizacija pagal Bruno Ferrero pasakojimą „Paslaptis“ sukūrė jaukumo, nuoširdumo aplinką. Nacionalinės šeimų ir tėvų asociacijos sekretorius, parodos koordinatorius Nerijus Šlepetys kalbą pradėjo nuo to, jog pats yra trijų vaikų tėvas. Parodos koordinatorius papasakojo apie sumanytą rengti parodą – pilietinę akciją, pristatė parodos idėją, išskėlė pagrindines šeimos vertybes bei dabartines su šeima susijusias problemas.

Rugsėjo 26 d. paroda buvo perkelta į universiteto bibliotekos bendrosios skaityklos skyrių, kur kiekvieną dieną apsilanko daug studentų, dėstytojų, kitų universiteto darbuotojų.

Spalio 5–9 d. paroda eksponuota Šiaulių katalikiškosios t. B. Andruškos mokykloje. Visos klasės viena po kitos ėjo į mokyklos salę pažiūrėti parodos, buvo kalbama apie šeimą, kaip didžiausios vertybės, išsaugojimą. Spalio 9 d. paroda atkeliavo į Šiaulių raj. Kairių pagrindinę mokyklą. Mokiniai ir mokytojai sunesė savo šeimų nuotraukas. Spalio 10 d. parodą pristatė šios mokyklos tikybos mokytoja Sandra Valavičiūtė. Kairių parapijos klebonas Saulius Matulis kalbėjo apie jauną sutuoktinių porą bei santuokos trapumą. Etikos mokytojas Tomas Mikaliūnas linkėjo vaikams siekti tarpusavio vienybės šeimoje. Mokyklos direktorius Artūras Kulikauskas parodos pristatymą baigė žaidybiniais testais, padedančiais suprasti šeimos svarbą kiekvieno gyvenime.

Spalio 14 dieną paroda iškeliavo į Paņevėžio rajoną.

-irat-

Misijų dienos Lentvaryje

Rugsėjo 30 – spalio 8 d. Lentvario Viešpaties Apreiškimo Švč. Mergelei Marijai parapijoje vyko pirmosios parapijos Misijų dienos. Jos organizuotos parapijos įsteigimo 100 metų jubilėjaus, šiemet iškilmingai paminėto įvairiomis akcijomis, proga. Lentvario parapijoje iš anksto buvo paruošti kvietimai kiekvienam parapijietei, mieste lyje iškabinti plakatai, žmonės raginti skleisti informaciją apie parapijos misijas. Parapijos klebonas kun. Tadeuš

Aleksandrovič pasirūpino, kad autobusai visą savaitę į bažnyčią vežiotų žmones iš tolimesnių gyvenviečių. Misijoms vadovavo misionierius iš Belgijos kun. Kšyštof Pastušak, taip pat Vilniaus arkivyskupijos parengiamojo kurso vadovas kun. Vaclav Volodkovič.

Misionierių programa buvo gerai pritaikyta konkrečiai parapijai, parengta atsižvelgiant į dvikalbę parapijos situaciją (pamokslo sakyti ir konferencijos vestos lietuvių ir lenkų kalbomis), įvairaus amžiaus ir skirtingų profesijų žmones. Pagrindinė tema – „Kryžius – meilės mokykla“. Misionieriai kalbėjo apie kiekvieno žmogaus laukiančią mirtį, susitikimą su Dievu, dangaus realumą, per konkrečią veiklą žmogaus daromus pasirinkimus. Mokiniam, jaunimui, tėvams, motinoms, jaunavedžiams, pagyvenusiesiems buvo skirtos atskiros dienos, kurių metu misionieriai kalbėjo būtent tai žmonių grupei aktualiomis temomis. Kiekvieną Misijų dieną parapijiečiai buvo raginami atsižadėti kai kurių dalykų (diena be rūkymo, tylos, pasninko diena ir t. t.). Į programą greta šv. Mišių ir Susitaikinimo sakramento buvo įtraukti visi parapijoje praktikuojami pamaldumo būdai: adoracija, Kryžiaus kelias, kryžiaus pagarbinimas, rožinio malda, litanijos, Valandų liturgija; vakarais šeimos rinkdavosi maldai, žmonės buvo raginami daugiau melstis asmeniškai.

Misijų dienomis bažnyčia visada būdavo pilna žmonių. Misijų dienoms baigiantis, parapijos šventoriuje buvo pastatytas Misijų kryžius. Tokių kryžių galima pamatyti daugelyje Lietuvos bažnyčių šventorių. Visi jie pastatyti dar prieš karą, kai jėzuitai, kapucinai ir kitų vienuolių kunigai rengdavo panašaus pobūdžio tikėjimo atnaujinimo dienas. Per sovietmetį ši tradicija nutrūko. Dabar tokios Misijų dienos Lietuvoje pradedamos rengti pasitelkiant Lenkijos parapijų patirtį.

Parapinės misijos – tai ypatingos kolektyvos. Dažniausiai jos yra vedamos kas 10–15 metų arba esant ypatingai progai. Pagrindinis kiekvienų tokių misijų tikslas – atnaujinti ir sustiprinti parapijos tikėjimą. Dažniausiai jos trunka savaitę ir vyksta pagal kiekvienai parapijai pritaikytą programą. Misijos yra puiki galimybė patirti Dievo artumą, susipažinti su bažnytine bendruomene. Tai sąžinės žadinimo ir tikėjimo stiprinimo laikotarpis, proga atsiverti Dievo malonei.

-sbuž-

bei „Krikščionis karys sekuliarizuotoje visuomenėje“. Juose aptarta esama situacija, kylančios problemos bei galimi jų sprendimo būdai. Vėliau konferencijos dalyviai diskutavo ir plačiau aptarė šias temas darbo grupėse. Specifinė kario tarnyba pasižymi ir specifinėmis problemomis, kurios paliečia ne tik jį patį, bet ir šeimą. Dėl tarnybos taikos rėmimo misijose, dažnos rotacijos karys dažnai gyvena atskirai nuo šeimos, o tai neigiamai veikia šeimos gyvenimą. Diskusijos dalyviai siūlė karių šeimos narius labiau integruoti į kariuomenės dalinių vidinį gyvenimą, kad jie kuo geriau suprastų tarnybos specifiką bei jaustų palaikymą ir dėmesį.

Didelis iššūkis krikščionims kariams taip pat yra vis labiau visuomenės apimanti sekuliarizacija. Akcentuota, jog siekiant religinio dialogo bei bendradarbiavimo yra labai svarbu neprarasti katalikiškojo identiteto. Dažnai kryptama prie idėjų apibendrinimo. Vakarų Europos kariuomenėse aktyviai kyla humanizmo banga, kuri dažnai, nors ir keista, tampa opozicija krikščioniškajam tikėjimui. Įdomu buvo susipažinti su Afrikos šalių situacija: čia tam tikros sekuliarizacijos apraiškos jau matomos ir panašiu, kad šis procesas netruks išsibėgėti. Konferencijoje sudarytos skirtingų šalių delegatų darbo grupės visus metus dirbs išsamiau analizuodamos šiuos ir kitus krikščionims aktualius klausimus.

Kaip ir buvusios konferencijos, taip ir ši yra dar vienas paraginimas bei įkvėpimas skatinti krikščionių karių pasauliečių judėjimą Lietuvoje. Pirmieji žingsniai jau žengti: kai kuriuose kariuomenės padaliniuose jau susibūrusios karių grupės, kurios studijuoja Šv. Raštą bei stengiasi giliau pažinti krikščioniškąjį tikėjimą, dalyvauja įvairiose konferencijose, organizuoja piligrimines keliones ir įvairius renginius. Į šią veiklą įtraukiami ir šeimų nariai. Šis besiplečiantis judėjimas gali daug prisidėti prie Lietuvos kariuomenės gyvenimo bei padėti spręsti išylančias problemas. Tą puikiai parodė kitų šalių ilgametė patirtis. Blieka tik stiprinti ir plėsti šio judėjimo veiklą.

Kitais metais AMI konferencija bus organizuojama Šveicarijoje.

-rb-

Kun. G. Giele iš Vokietijos supažindino su jaunimo sielovados aktualijomis

Spalio 11 d. Kauno arkivyskupijos kurijoje vykusio kunigų susirinkimo metu, šalia kitų organizacinių klausimų, buvo aptarti ir jaunimo sielovados reikalai. Jaunimo centro vadovas kun. Šarūnas Petrauskas pranešė susirinkimo dalyviams apie Klaipėdoje 2007 m. birželio 30 – liepos 1 d. vykiančias Jaunimo dienas, kurių tema „Drąsos! Tai aš. Nebijokite! (Mt 14, 22–33)“. Kun. Š. Petrauskas kvietė kunigus skatinti ir sudaryti galimybę jaunimo grupėms dalyvauti pasirengimo programoje. Septynis mėnesius iki šventės, susitinkant per mėnesį keturis kartus, bus gvildenamos biblinės – teologinės temos pagal iš anksto parengtą medžiagą. Spalio mėnuo skirtas temai „Bažnyčia – mūsų valtis“.

Apie šiandienos jaunimo situaciją ir tai, kaip Bažnyčia galėtų atsilipti į jaunuolių lūkesčius, kalbėjo kun. Gregoras Giele iš Dresdeno-Meisseno arkivyskupijos (jis yra atsakingas už jaunimo sielovadą šioje arkivyskupijoje). Pasak jo, nūdienos jaunimo amžius apima daugiau metų, o vaikystė sutrumpėja, todėl nebeužtenka laiko socialiniams ir bendravimo igūdžiams įgyti ir jų vėliau stokojama. Išskyręs penkias jaunuolių amžiaus grupes, kalbėtojas atkreipė dėmesį į labai skirtingus jų interesus, į kuriuos būtina atsižvelgti sielovadoje. Kita vertus, šiuolaikiniam jaunimui gyvenimas atrodo kaip įvairių galimybių paletė, kur galima rinktis. Pasirinkimo kelyje jaunuolius lydėti svarbu ir sunkiausiomis jų gyvenimo situacijomis. Autoritetu jaunimas laiko aiškiai ir tvirtai savo gyvenime apsisprendusius asmenis.

Kun. G. Giele pabrėžė, kad dirbant su jaunimu vaisingiausia burti mažas grupes, kurios galėtų susitikti parapijoje. Kaip ir visa visuomenė, jaunimas yra dviejų sluoksnių. Vienų išsilavinimo, materialinės, ryšių su kitais erdvės plačios, kiti jaučiasi pralaimėję, ir su jais reikia ieškoti ryšio, mažinti dvasinį skurdą.

Kun. G. Giele atkreipė dėmesį, jog šiuolaikiniai jaunuoliai nutolsta nuo Bažnyčios todėl, kad yra išitikinę, jog nesugebės būti katalikai šimtu procentų. Dirbant su jaunimu, svarbu palikti lankstumo ir laisvės galimybę. „Bažnyčios uždavinys – pakviesti ir pasiūlyti tikėjimą, o pasirinkimo laisvė tenka jaunuoliui“, – sakė kun. G. Giele. Pasirinkimo mugėje, pasak kalbėjusiojo, Bažnyčia turi siūlyti jaunuoliui tai, ko nesiūlo kiti, o „krikščioniškoji žinia kaip tik ir yra į nieką nepanaši“. Jauname amžiuje tikėjimą linkstama priimti dalimis, tad svarbu pateikti kuo platesnį jo vaizdą. Kun. G. Giele siūlė mokytis kalbėti su jaunimu, nes teologiškai teisinga bažnytinė kalba jaunimui gali būti nesuprantama.

Po pietų arkivyskupijos Jaunimo centre sielovadininkas iš Vokietijos susitiko su jaunimo grupių vadovais. Jaunimo centro kvietimu šiame susitikime dalyvavo pusšimtis įvairių arkivyskupijos parapijų, bendruomenių jaunimo grupių vadovų – studentų, katechetų, pašvęstojo gyvenimo narių, taip pat kunigų seminarijos auklėtinių ir ugdytojų.

Atsakydamas į susirinkusiųjų klausimus apie tai, kokia jaunimo sielovados patirtis Vokietijoje, kun. G. Giele papasakojo apie netradicines kūrybiškas jos formas, pvz., Didžiojo penktadienio pasninką, tylos valandas prie Viešpaties kapo, knygų skaitymą ir aptarimus, maldų kūrimą, porų palaiminimus per Valentino dieną. Siekiama, kad jaunuoliai parapijose turėtų galimybę susitikti kartą per savaitę. Įdomu, kad parapijų bendruomenių nariai išipareigoja melstis už sutvirtinamuosius, o nesilankantys Mišiose kviečiami į jas laiškais. Susitikimo pabaigoje arkivyskupijos Jaunimo centro darbuotoja Lina Daugėlaitė paragino jaunimo vadovus kuo aktyviau įsitraukti į pasirengimo Jaunimo dienoms programą.

-kasp-

Mirė kun. Vladyslav Mikulevič SDB (1927–2006)

Spalio mėn. 6 d. Santariškių ligoninėje mirė Vilniaus šv. Jono Bosko parapijos rezidentas, salezietis kun. Vladyslav Mikulevič SDB.

Kun. V. Mikulevič gimė 1927 m. gruodžio 5 d. Vilniuje, Verkiuose. 1934 m. garsus Vilniaus prelatas Liubianiec, pasižymėjęs gerais darbais, padovanojo seserims – Švč. Mergelės Marijos Pagalbininkės Dukroms – mišku apaugusį žemės sklypą šalia Vilniaus. Ta vieta buvo pavadinta Laurais, pagerbiant seserų vyresniąją Motiną Laurą Meozzi. Ten buvo įkurta 150 vaikų našlaičių prieglauda, darželis, taip pat privati bendrojo lavinimo mokykla. Tarp seserų auklėtinių buvo ir Vladas Mikulevič. Atėjęs sovietų valdžiai, 119 berniukų, tarp jų ir Mikulevič, viena mergaitė ir keletas seserų iš Laurų išvyko į Lenkiją.

Atvykęs į Lenkiją Vladyslav 1946 m. pradėjo mokytis saleziečių gimnazijoje Maršalkuose. 1947 m. buvo priimtas į noviciatą Kopce, netoli Čenstachavos. 1953 m. Osvencime davė amžinuosius įžadus. 1956 m. birželio 29 d. išventintas kunigu. Kaip kunigas salezietis, darbavosi daugelyje vietų. Dažnus darbo pakeitimus lėmė silpna sveikata.

1969 m. išvyko į Odesą ir bandė pradėti sielovadinį darbą. Ten nuo 1957 m. jau dirbo iš Vilniaus atvykęs kun. Tadeušas Hoppe. Deja, KGB pavertė niekais jo pastangas įsidarbinti: 1972 m. jis buvo prievarta atvežtas prie sienos ir paleistas į Lenkiją. Kurį laiką darbavosi Lenkijoje, o 1974 m. gegužės 24 d.

Pašventintas Pabradės bažnyčios kertinis akmuo

Spalio 15 d. Pabradaje Vilniaus arkivyskupas metropolitas kard. Audrys Juozas Bačkis pašventino Švč. M. Marijos Šeimos Karalienės bažnyčios kertinį akmenį.

Šventė prasidėjo šv. Mišiomis, kurios vyko lauke, šalia statomos bažnyčios. Jose dalyvavo Pabradės gyventojai, miesto seniūnas Kazys Vainickas, bažnyčios architektas Marius Šaliamoras, konstruktorius Viktoras Ražaitis, UAB „Naresta“ generalinis direktorius Arūnas Šlėnys.

Homilijoje kardinolas, pasveikinęs susirinkusiuosius, priminė, kad „bažnyčia yra ne vien mūrinis pastatas, bet ir šventa vieta, kur susirenka tikinčiųjų bendruomenė“. Tai vieta, „kur skelbiamas Dievo žodis, švenčiami tikėjimo slėpiniai, vykdoma meilės tarnystė“. Parapijos modelį galima rasti Apaštaltų darbuose: „Jie išvermingai laikėsi apaštaltų mokslo ir bendravimo, duonos laužymo ir maldos“ (Apd 2, 42). „Visi tikintieji buvo vienos širdies ir vienos sielos. Ką turėjo, nė vienas nevadino savo nuosavybe, nes jiems visa buvo bendra. (...) Tarp jų nebuvo vargšų“ (Apd 4, 32–34).

Po šv. Mišių buvo sakomi padėkos žodžiai, vėliau tikinčiųjų procesija patraukė prie bažnyčios kertinio akmens. Kardinolas jį pašventino ir įleido kapulę su dekretu.

-sl-

Svečiavosi Latvijos Caritas delegacija

Spalio 5–6 d. Lietuvos Caritas centre lankėsi kolegės iš kaimyninės Latvijos Caritas: direktorius kun. Edgars Cakuls, Rygos pagalbos prekybos moterimis aukoms centro darbuotoja Sandra Zalcmāne, Kraslavos parapijos Caritas bendradarbė Antonina Jermaņa ir Valentina Gekisa.

Svečiai susipažino su centrinės Lietuvos Caritas įstaigos darbu, funkcijomis bei socialiniais projektais: „Vaiko orumas“ (vadovė soc. d. mgr. Aušra Budėjienė), „Pagalba prekybos žmonėms ir prostitucijos aukoms“ (vadovė soc. d. mgr. Kristina Mišiniene), „Kalinių globa ir integracija“ (vadovas Vytautas Ilevičius). Latvijos Caritas bendradarbiai apsilankė Kauno savivaldybės vaikų gerovės centre „Pastogė“

(direktorius Ričardas Kukauskas), *Caritas* vaikų dienos centre prie Kauno Šv. Kryžiaus parapijos „Vaikų stotelė“ (vadovė Kristina Čiuderenė), Kauno arkivyskupijos *Caritas* sriubos valgykloje (vedėja Regina Aksomienė), Kauno Senamiesčio vaikų dienos centre (direktorė Olga Kazlienė).

Svečiai latviai domėjosi Lietuvos karitatyvinių įstaigų bendradarbiavimu su valstybės ir savivaldybių struktūromis, veiklos finansavimu, teigiamomis patirtimis ir problemomis. Ypač gerą įspūdį jiems padarė kokybiškas vaikų globos įstaigų darbas, krikščioniškojo dvasingumo elementai *Caritas* vaikų dienos centruose. Abi kaimyninių šalių *Caritas* organizacijos numato plėsti bendradarbiavimą, imtis bendrų projektų, paremti viena kitą Europos *Caritas* lygmeniu. -Ici-

Paskaita apie bažnytinės procesijas

Spalio 18 d. Kauno arkivyskupijos muziejuje surengta dešimtoji metinio paskaitų ciklo „Lietuvos dailės istorijos eskizai“ paskaita. Šįkart sakralinio meno tyrinėjimų įdomybėmis dalijosi menotyrininkė, Vilniaus dailės akademijos doktorantė Liepa Gričiūtė. Menotyrininkė, gvildenusi temą „Lietuvos bažnytinės procesijos“, kalbėjo apie jų prasmę, eigą, pobūdį, didžiausią dėmesį skirdama XVII–XVIII a. – teatrališkosios bei puošniosios baroko epochos – procesijoms etninėje Lietuvoje. Mat tuo laikotarpiu procesijos ypač išpopuliarėjo.

Bažnytinės procesijos – tai iškilmingos eisenos su maldomis, giesmėmis, muzika, rengiamos per įprastas liturgines šventes arba ypatingomis progomis: karūnuojant stebuklais garsėjantį atvaizdą arba jį pernešant iš šventovės į šventovę, švenčiant palaimintųjų arba šventųjų paskelbimą, naujam vyskupui pirmąkart įžengiant į katedrą ir pan. Religinės eisenos žinotos jau senovės Asirijoje, Babilonijoje, ypač Graikijoje. Procesija minima ir Šventajame Rašte – giedodami žmonės lydėję į Dovydo miestą Sandoros skrynią. Į Lietuvą procesijos atėjo su krikštumu. Pasak L. Gričiūtės, jos čia XVII a. tapo kone kasdieniu reiškiniu. Lietuvai atsідurus carinės Rusijos glėbyje bei ėmus varžyti tikėjimą, XIX a. pr. bažnytinės procesijos buvo uždraustos. Kaimo vietovėse draudimas panaikintas 1879 m., miestuose – 1905 m.

išvyko į Romą, paskui pasiekė Belgiją, vėliau – Zairą. 1985 m. keletą mėnesių studijavo Romos saleziečių universitete. Patekęs į autoavariją, turėjo išvykti gydytis į Belgiją, o iš ten 1987 m. balandžio mėnesį grįžo į Vilnių. Savo misijų veiklą kunigas Vladyslav aprašė knygoje „Nuo Vilijos į Kongą“.

Kun. Vladyslav Mikulevič SDB palaidotas spalio 9 d. Vilniaus Šv. Kryžiaus parapijos kapinėse.

-Vn-

Mirė kun. Pranas Vaičekonis (1928–2006)

Spalio 14 d. po ilgos ir sunkios ligos mirė Vilniaus arkivyskupijos kunigas emeritas, Vilniaus Arkangelo Rapolo parapijos rezidentas, jubiliatas, prof. bažn. t. dr. Pranas Vaičekonis.

Kun. P. Vaičekonis gimė 1928 m. sausio 1 d. Pasvalio r., Skrebotišio parapijos Tetervinų kaime, neturtingų mažžemių ūkininkų šeimoje. Mokėsi Šunkiškių ir Pasvalio pradžios mokyklose, Pasvalio ir Kauno pirmojoje gimnazijoje. 1948 m. įstojo į Kauno tarpdiecezinę kunigų seminariją. 1952 m. rugsėjo 21 d. šešiolika diakonų, tarp jų ir Pranas Vaičekonis, vysk. Kazimiero Paltaroko buvo iššventinti kunigais.

1953 m. baigęs seminariją, skiriamas Varėnos parapijos administratoriumi, 1956 m. – Vilniaus Švč. Jėzaus Širdies parapijos vikaru, 1959 m. – Vilniaus šv. Apaštalų Petro ir Povilo parapijos vikaru, 1962 m. – Vilniaus Švč. Jėzaus Širdies parapijos (Dievo Apvaizdos bažnyčia) administratoriumi. 1967 m. išleistas studijuoti teologiją į Romą. 1972 m. baigė Šv. Tomo Akviniečio popiežiškųjų studijų universitetą, įgijo bažnytinės teisės daktaro laipsnį.

Grįžęs į Vilniaus arkivyskupiją, buvo paskirtas Vilniaus Arkangelo Rapolo parapijos klebonu, įtrauktas į Vilniaus arkivyskupijos tribunolo darbą, ėmė dėstyti Kauno tarpdiecezinėje kunigų seminarijoje. 1982 m. sausio 14 d. Kauno kunigų seminarijos Teologijos fakultetas, remdamasis Teologijos fakulteto statutu bei Lietuvos ordinarų nutarimu, kun. dr. P. Vaičekoniui suteikė profesoriaus mokslinį laipsnį. 1982 m. birželio 11 d. jis buvo paskirtas Šv. Apaštalų Petro ir Povilo parapijos klebonu. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, 1995 m. pradėjo dėstyti Vytauto Didžiojo universiteto Katalikų teologijos fakultete, buvo vienintelis Lietuvoje kunigas, tapęs Lietuvos Mokslų Akademijos nariu. 2000 m., ištikus miokardo infarktui, atleidžiamas iš Šv. Apaštalų Petro ir Povilo parapijos klebono pareigų ir paskiriamas Vilniaus Arkangelo Rapolo bažnyčios rezidentu. Tapęs rezidentu, toliau uoliai ir ištikimai vykdė kunigystės tarnybą.

Kun. jubilato prof. habil. dr. Prano Vaičekonio palaikai buvo pašarvoti Vilniaus Arkangelo Rapolo bažnyčios kriptoje, vėliau perkelti į bažnyčią. Šv. Mišių aukai spalio 16 d. vadovavo Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis, koncelebravo jo pagalbininkas vysk. Juozas Tunaitis ir daugiau kaip 80 kunigų. Dalyvavo didelė tikinčiųjų minia. Palaidotas Vilniaus Jeruzalės kapinėse greta kitų ten palaidotų Vilniaus kunigų.

-Vn-

Mirė mons. Algirdas Turčinskas (1926–2006)

Spalio 21 d. Kaune po sunkios ligos mirė mons. Algirdas Turčinskas.

Kun. A. Turčinskas gimė 1926 m. balandžio 4 d. Utenos apskrityje, Vidugirio kaime, Kaišiadorių vyskupijos girininko šeimoje. Mokėsi Labanoro pradžios mokykloje, Anykščių progimnazijoje, vėliau Utenos gimnazijoje.

1942 m. įstojo į Kauno kunigų seminariją, kurioje baigė gimnazijos kursą, o 1944 m. pradėjo filosofijos–teologijos studijas. Kunigo šventimus priėmė 1949 m. rugsėjo 25 d., o seminariją baigė 1950 m. birželio 1 d.

Iškart buvo paskirtas Kaišiadorių katedros vikaru, po metų – Gegužinės parapijos klebonu, dar po pusantrų metų iš Gegužinės perkeliamas į Punią taip pat parapijos klebonu. 1954 m. balandžio mėnesį tampa Daugų parapijos klebonu, kur, mylimas parapijiečių, uoliai darbavosi ištisus dvidešimt metų. Dirbdamas Dauguose nuo 1959 metų ėjo ir Alytaus dekanato pareigas. 1974 m. skiriamas Kauno tarpdiecezinės kunigų seminarijos dėstytoju, kur kitais metais gauna ir seminarijos prokuratoriaus pareigas. Nuoširdžiai darbuodamasis seminarijoje, užsitarnavo kolegų dėstytojų ir savo auklėtinių pagarbą. Visuomet nuoširdus, pasirengęs patarnauti kuo galėdamas, buvo mylimas ir Kauno arkikatedroje, kurioje darbavosi, padėdamas pastoracijoje. Turėjo gerą balsą ir iškalbą, buvo mylimas ir nuoširdus nuodėmklausys.

Įtemptas darbas nepraėjo be pėdsakų. 1983 m. kunigas Algirdas Turčinskas patyrė širdies priepuolį, po kurio taip visiškai ir nebeatsigavo. Nepaisant to, ir toliau uoliai ėjo savo pareigas. Tai įvertindamas popiežius Jonas Paulius II 1993 m. kovo 25 d. kunigą Algirdą Turčinską paskyrė savo kapelionu – monsinjoru. 1993 m. balandžio 20 d. monsinjoras A. Turčinskas, jausdamas senkančias jėgas, pasiprašė atleidžiamas iš seminarijos prokuratoriaus pareigų, toliau likdamas seminarijos dėstytoju. 1994 m. gruodžio 16 d. buvo paskirtas Kauno šv. Antano Paduviečio parapijos altaristu, kur dirbo iki mirties. 1996 m. jo paties prašymu oficialiai įkardinuotas Kauno arkivyskupijoje.

Spalio 24 d. monsinjorą Algirdą Turčinską į amžinybę palydėjo beveik šimtas Kauno arkivyskupijos bei visų Lietuvos vyskupijų dvasininkų, gausus tikinčiųjų būrys. Atsisveikinimas su velioniu prasidėjo gedulinėmis liturginėmis valandomis Kauno šv. Antano Paduviečio bažnyčioje, kur velionis buvo pašarvotas. Gedulinių Mišių liturgijai vadovavo Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, koncelebravo Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila, Kaišiadorių vyskupas Juozapas Matulaitis, Kauno arkivyskupo augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, vyskupai emeritai Juozas Preikšas, Juozas Žemaitis MIC, Romualdas Krikščiūnas bei kunigai.

Pamokslą pasakė vysk. J. Ivanauskas. Apžvelgęs velionio mons. A. Turčinsko kunigystės kelią, kalbėjo, jog „Evangelijos žodžiai buvo įrašyti jo gyvenime ir tarnystėje; joje atpažįstame Kristų – Gerąjį Ganytoją“. Vyskupas pabrėžė, jog šis „kilnus, Dievui ir žmonėms pasišventęs kunigas“ buvo geras dvasios vadovas, nuodėmklausys, meile ir supratingumu pelnęs visų pagarbą. Pakvietęs melstis už velionį, jo tarnystę ganytojas pavadino „iškalbiniausiu Dievo malonės ženklu“, skatinančiu rinktis kunigo kelią.

Mons. Algirdas Turčinskas palaidotas šv. Antano Paduviečio bažnyčios šventoriuje. Prie kapo duobės atsisveikinimo žodžius tarė velionio studijų draugas vysk. J. Žemaitis MIC, prelatas doc. dr. Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS.

-Kn-

Procesijų dydį bei iškilmingumą lemdavo vietovė, kurioje jos vyko, bei progą. Tačiau iškilmių eiga, puošyba likdavo ta pati. Lietuvoje procesijų tradicijos nekito iki XX a. pr. Išsamiau prelegentė pasakojo apie ypatingąsias – ypač iškilmingas – procesijas, vykusias karūnuojant Švč. Mergelės Marijos paveikslus (1718 m. Trakuose, 1750 m. Vilniuje), švenčiant paskelbimą šventaisiais karalaitį Kazimierą (1604 m. Vilniuje) bei Stanislovą Kostką ir Aloyzą Gonzagą (1728 m. Kražiuose). Minėjo ir procesijas švenčiant Šiluvos bei Aušros Vartų Švč. Dievo Motinos paveikslų karūnavimą (1786 m. bei 1927 m.).

Ypatingosioms procesijoms būdavo ruošiamasi iš anksto, po iškilmių pasirodydavo išsamūs jų aprašymai su piešiniais, brėžiniais. Pavyzdžiui, aprašymas liudija, jog Vilniuje 1750 m. stebuklais garsėjantį Švč. Mergelės Marijos paveikslą bei karūną (jie dabar arkikatedroje) procesija iš Šv. Nikodemo bažnyčios į Šv. Mikalojaus Arkangelo šventovę lydėjo eidama pro 8 triumfo vartus. „Šiais vartais siekta pagerbti ir išaukštinti Švč. Mergelės Marijos vardą“, – minima šventės aprašyme. Karūnuojant Švč. Dievo Motinos paveikslą Trakuose, buvo įrengti 5 triumfo vartai, Šiluvoje – 3. Vykstant ypatingosioms procesijoms, labai puošniai atrodydavo ir pagrindinės bažnyčios: ant fasadų bei altorių būdavo kabinami laikinieji paveikslai, viduje gausiai degdavo žvakės. Ypatingųjų procesijų pabaigoje griaudėdavo patrankos, fejerverkai. Po iškilmių triumfo vartai bei kita laikinoji puošyba būdavo sunaikinama.

Teatrališkumu išsiskirdavo XVII a. Vilniuje vykdavusios Dievo Kūno procesijos. Persirengę eisenos dalyviai – jėzuitų kolegijos ugdytiniai – virsdavo gyvaisiais religiniais paveikslais. Žemaitijos procesijos garsėdavo triukšmingumu. Žemaičių ypatingosios procesijos paprastai traukdavo į Žemaičių Kalvarijos arba Šiluvos šventoves. Kelyje susitikusios parapijų procesijos triukšmingai pasisveikindavo. Pasak L. Griciūtės, kuo garsiau būgnais bei dūdomis trenkdamos procesijos įeidavo į miestelį, tuo didesnę garbę pelnydavo.

-jkk-

DIDYSIS ĮSAKYMAS

31 eilinis sekmadienis (B)

Mk 12, 28–34

Šį sekmadienį Evangelijoje minimas Rašto aiškintojas iškėlė svarbų klausimą, koks įsakymas svarbiausias. Tuometinėje žydų įstatymų aiškinimo knygoje – Toroje buvo įrašyta 613 įsakymų, kurių privalėjo laikytis Dievui ištikimi izraelitai. 365 buvo draudžiantys ir 248 įsakantys. Matome, kad Rašto aiškintojo klausimas visai pagrįstas. Jėzus atsako sujungdamas du Senojo Testamento reikalavimus į vieną Dievo ir artimo meilės įsakymą. Išgirdęs Jėzaus atsakymą, šis žmogus nuoširdžiai apsidžiaugė. Iš Jėzaus lūpų išgirdęs tai, ką ne katrą svarstė, jis pasakė: „Gerai, Mokytojau, tu teisybę pasakei“. Filosofija moko, jog niekas negali mylėti to, ko nepažįsta. Dievo meilė irgi turi remtis pažinimu. Šiandien prisiminkime, ką žinome apie Dievą, kad mūsų Dievo meilė neatšaltų, bet naujai suliepsnotų. Savo tikėjimo išpažinimą pradėdame žodžiais: „Tikiu Dievą Tėvą, Visagalį, dangaus ir žemės Sutvėrėją“. Įsigilinkime į kiekvieną žodį. Sakome, kad Dievas yra viso ko Kūrėjas. Atsiverčiame pirmąjį Šv. Rašto puslapį ir skaitome: „Pradžioje Dievas sukūrė dangų ir žemę“. Ne tik tai sukūrė, bet ir atidavė savo mylimiausiam kūriniumi – žmogui. Mokslas mums sako, kad Žemė kadaise buvo ugnies kamuolys. Šiandien ji pasipuošusi miškais ir sodais, miestais ir kaimais. Ar tai atsitiktinumas? Protas su tuo sutikti negali. Ir Apreiškimas mums sako, kad Dievas mums paliko šią nuostabią žaliuojančią žemę. Aprūpino viskuo, ko reikia žmogui. Padarė jį visų žemiškųjų turtų valdytoju. Įsigilink, žmogau, į savo buvimo slėpinį. Ne tik gyveni, bet ir turi protą, laisvą valią, esi apdovanotas kūrybinėmis galiomis, dalyvauji nuostabiausioje pasaulio dramoje kaip reikšmingas jos veikėjas. O kad žmogus būtų išlikęs Dievui klusnus, kad nebūtų užsigeidęs pats tapti kaip Dievas, kad nebūtų valgęs to nelemto „gero ir blogo“ pažinimo vaisiaus! Bet ir po nuopuolio Dievo tėviška širdis žmogaus nepaliko be savo globos: ir baudė, ir vėl glaudė, pažadėdama galutinę pergalę prieš blogį.

Kristus mums Dievą pristatė kaip mūsų Tėvą: „Melsdamiesi nedaugiažodžiaukite kaip pagony *<...>* Jums dar neprašius, jūsų Tėvas žino, ko jums reikia“ (Mt 6, 7–8). Vis dėlto ir Kūrėjas, ir Tėvas nėra tos sąvokos, kurios galutinai pripildo mūsų širdį. Viešpats nori intymesnės draugystės. Jis pats mus kviečia: „Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate prislėgti: aš jus atgaivinsiu!“ (Mt 11, 28). Viešpatie, kuo tu mane vilioji? Kiekvieną kartą, kai pabūgęs tavo mokslo radikalumo renkuosi platų kelią, greitai visa būtimi pajuntu, kad ne tuo keliu pasukau, o širdyje vis kirba sūnaus palaidūno palyginimas: „Kelsiuos ir eisiu pas Tėvą!“ Dažnai mąstau, ką reiškia Tavo žodžiai: „Kai būsiu pakeltas nuo žemės, visus patrauksiu prie savęs“ (Jn 12, 32). Kai ieškodamas nusiramino ateinu į tuščią bažnyčią, mano žvilgsnis krypta į kryžių. Žiūriu, Viešpatie, į tavo erškėčiuotą galvą, prikaltas rankas, pervertą šoną. Prisimenu Pauliaus žodžius: „Jei Dievas už mus, tai kas gi prieš mus?! Jeigu jis nepagailėjo nė savo Sūnaus, bet atidavė jį už mus visus, – kaipgi jis ir visko nedovanotų kartu su juo?! Kas kaltins Dievo išrinktuosius *<...>* Ar Kristus Jėzus, kuris numirė, bet buvo prikeltas, *<...>* kas gi mus atskirs nuo Kristaus meilės?“ (Rom 8, 31–35). Ne kartą mano mintys persikelia į Paskutinės vakarienos kambarį, kur Viešpats savo mokiniams plauna kojas. Jis elgiasi su jais kaip su artimiausiais žmonėmis: „Jau nebevadinu jūsų tarnais *<...>* Jus aš draugais vadinu, nes jums viską paskelbiau, ką buvau iš savo Tėvo girdėjęs“ (Jn 15, 15). Prisimenu savo draugus. Ak, tie mano draugai! Gera būti su jais, bet jie patys paskendę savo reikaluose. Tu, Viešpatie, nepalyginamas. Kiekvieną akimirsnį galiu Tave prisišaukti, intymiausiai ryšiais su Tavimi vienyti. O, kad visada išlikčiau žaliuojančia vynmedžio šakele!

Jėzus Kristus yra sakęs: „Aš ir Tėvas esame viena“. Jeigu viena prigimtis, tai ir meilė viena. Eidamas Kryžiaus kelią, galiu mąstyti apie Tėvo meilę, kuris „taip pamilo pasaulį, jog atidavė savo viengimį Sūną“ (Jn 3, 16). Tėvas pamilo pasaulį ir panorėjo jį išgelbėti iš nuodėmės vergijos. Žiūrėk, nekantrusis žmogau, kaip Dievo Sūnus grumiasi dėl tavo laimės. Nešdamas kryžių, Jėzus klumpa ir vėl keliasi. Kaipgi kitaip įrodys savo meilę žmogui, jeigu ne iškeltas, kad visi matytų. Jis nori būti tarp dangaus ir žemės, kad žmogus neužmirštų nuodėmės baisumo ir meilės didumo. Kryžiaus kelyje Jėzus sutinka savo Motiną. Gal tik motinos širdis supras šį susitikimo kalaviją. Motina Jėzų lydė iki kalno viršūnės, girdi kūjo smūgius: perkalamos rankos, kojos. O Marijos žemės žmogau, kodėl taip retai ateini pabūti Golgotos kalne, kur tęsiama Jėzaus auka! Ar nenori žinoti, kaip Dievas tave myli, kaip jis trokšta tave matyti savo karalystėje? Prisikėlęs Kristus klausė Petrą: „Simonai, Jono sūnau, ar myli mane labiau negu šitie?“ (Jn 21, 15). Tris kartus Jėzus šito klausė apaštalo, kurį buvo paskyręs būti Bažnyčios pamatu. Tik kai Petras tris kartus prisipažino, kad Jėzų myli, jis paskyrė Petrą būti aukščiausiuoju ganytoju. Savo gyvenime tu nuolat sutinki tave klausiantį Kristų: „Ar myli mane?“ Jis tavęs klausia kaip ir Petro: „Ar myli mane?“ Klausia, nors jau ne kartą buvai jo išsigynęs. Atsakyk šiandien su šventuoju Petru: „Viešpatie, žinai, kad tave myliu, tik suteik man savo malonės, kad ištvėčiau kelyje, kurį man rodai“.

Parengė V. S.

NAŠLĖS PINIGĖLIS

32 eilinis sekmadienis (B)

Mk 12, 38–44

Šio sekmadienio Evangelija atskleidžia tvirtai tikinčio žmogaus kilnumą. Pasvarstykime, ką reiškia Kristus žodžiai: „Visi aukojo iš to, kas jiems atlieka, o ji iš savo neturto įmetė visa, ką turėjo, visus savo išteklius“. Daugelis turtingųjų aukojo gausiai, o vargšė moteris tik vieną skatiką. Tačiau Kristus sako, kad našlė įmetė daugiausiai. Klausiant Kristus žodžių, galima sakyti, kad jis blogas buhalteris. Jo Evangelijoje randame nemažai buhalterinių klaidų. Antai, jis sulygina vynuogyno darbininkus, nepaisydamas, kiek kas dirbo. Daug aukotojų nepastebėjo, o atkreipė dėmesį į vargšę našlę.

Kitados iš komunistų dažnai galima buvo išgirsti, esą Kristus buvęs pirmasis komunistas. Laimindamas beturčius, užstodamas vargšus, jis rodė savo palankumą proletariatui. K. Marksas skelbė, kad visų blogybių šaknis esanti privati nuosavybė, todėl reikia ją panaikinti, atimti iš turinčių ir duoti visiems pagal poreikius. Ko trūko šiai ideologijai, kuri, remiama didžiulės armijos ir tankų, subliūško tarsi sproges burbulas? O, kad išmintingi marksistai būtų supratę tai, ką suprato varginga našlė! Šiandien prieš mus nauja materializmo grėsmė. Šiandien valdžia nesikėsina nacionalizuoti nuosavybės, bet labai realus pavojus, kad mūsų galvas apsvaigins medžiaginių gėrybių spindesys, ir mes tapsime naujos rūšies materialistai, blogesni už buvusiuosius. Kad šis pavojus realus, rodo mūsų žmonių veržimasis prie pelningų postų. Vieni grumiasi dėl gerai apmokomų vietų, kiti vienijasi į mafijas, kad tik greičiau pralobtų. Jeigu gerai sumokama, nieko nereiškia net nužudyti žmogų.

Pagirdamas vargšę našlę, Kristus neliečia socialinio klausimo. Jam rūpi žmogaus ir Dievo santykiai. Našlės skatikas šiandien mus moko, kad turtas ir kitos žemiškosios gėrybės yra tik priemonės, kad galėtum žmoniškai gyventi. Bet jos neturi mūsų atitraukti nuo tikslo. Vien tik priemonės niekada nepatenkins Dievo ieškančio ir pas Dievą keliaujančio žmogaus. Nesvarbu, kiek turėsime, skatiką ar pilnus aruodus, kad tik širdis būtų prie Dievo. Evangelijos našlė mažu skatikėliu laimėjo neįkainojamą Kristaus palankumą ir malonę. Tepadedu mums Viešpats suprasti našlės skatiko pamoką. Vienas Lietuvos teologas yra pasakęs, kad našlės skatikas talpina visą Kristaus Evangeliją. Antai, Kristus Kalno pamoksle skelbė: „Palaiminti turintys vargdienio dvasią: jų yra dangaus karalystė“. Kad turėtum vargdienio dvasią, nesvarbu, kiek turi – daug ar mažai, svarbu, kur tavo širdis.

Mes nežinome gerosios našlės vardo, bet galime sakyti, kad Kristus ją kanonizavo šventąja. Kas gi yra šventumas? Tai totalinis atsidavimas Dievui. Prisiminkime šventąją Kūdikėlio Jėzaus Teresę. Būdamą 15 metų, ji įstojo į vienuolyną. Čia Dievui visiškai paaukojo savo gyvenimą. Ji pati savo dvasinio gyvenimo programą aprašo šiais žodžiais: „Likti Dievo vaiku Dievo akyse reiškia pripažinti savo menkystę, visiškai juo pasitikėti ir visko laukti iš gerojo Dievo – taip, kaip vaikas laukia iš savojo tėvo rankų. Ant Tėvo rankų miegantis kūdikis – tai esminis krikščioniškojo gyvenimo įvaizdis <...>. Jis turi padėti atsikratyti fariziejiško gėrėjimosi savimi ir savo galiomis“ (A. Sicari. Portretai, p. 121–122). Būdamą 22 metų, ji savo dienoraštyje rašo: „Mano Dieve! Aš trokštu tave mylėti ir žadinti meilę Tau. <...> Vardan tobulos meilės aš atnašauju save kaip deginamąją auką Tavo gailėstingajai meilei ir meldžiu Tave sudeginti mane visą <...>, kad tapčiau tavo meilės kankine, o mano Dieve“ (ten pat, p. 123).

Tokio atsidavimo Dievui pavyzdžių galime rasti ne vien vienuolynuose. Antai, baigiantis Vatikano II Susirinkimui, popiežius Paulius VI šventuoju paskelbė pasaulietį, gydytoją ir mokslininką Juozapą Moskatį. Jis gimė 1880 metais. Savo vaikystę ir jaunystę praleido Neapolyje. Greta jo nuopelnų medicinoje, kalbama ir rašoma apie jo visišką atsidavimą Dievui. Gydydamas ligonius, jis labai dažnai suteikdavo jiems ir dvasinę pagalbą. Pavyzdžiui, dainininkas Enrikas Karūzas (Caruso) prieš mirtį Moskačio dėka buvo aprūpintas ligonių sakramentais. Apie jo honorarą už gydytojo paslaugas buvo sakoma, kad jis daugiau išleisdavo pirkdamas vargšams vaistus, negu gaudavo iš turtingųjų pacientų. Po mirties jo dienoraštyje rastas toks įrašas: „Mylėk tiesą, būk pats savimi – neapsimetinėk, nebijok, nesidairyk į šalis. Ir jeigu tave ims persekioti už tiesą – tebūnie taip! Jeigu teks kentėti – kentėk. O jeigu vardan tiesos teks pačiam pasiaukoti ir atiduoti gyvybę, vyriškai tai atlik“ (A. Sicari. Portretai, p. 156). Mirė šis kūno ir sielų gydytojas 1927 m. nesulaukęs nei 50 metų, tarsi sudegęs ant Dievo meilės ugniakuro. Kardinolas Ronkalis (vėliau popiežius Jonas XXIII), perskaitęs Juozapo Mosačio biografiją, pavadino jį Bažnyčios šviesa. Dieve, duok daugiau tokių šviesuolių savo Bažnyčiai.

Našlė, atidavusi Dievui savo paskutinį pinigėlį, vienuolė, iki šiol berianti žiedus į žemę, gydytojas, gydantis ne tik žmonių kūnus, bet ir sielas, – tai to paties vynuoginio šalėlės. Tepadedu mums Viešpats visiems būti žaliuojančiomis šakelėmis.

Parengė V. S.

BŪKITE PASIRENGĘ

33 eilinis sekmadienis (B)

Mk 13, 24–32

Šio sekmadienio Evangelija reikalinga paaiškinimų. Geriau įsižiūrėję į Evangelijos tekstą, matome, kad čia kalbama apie du dalykus. Pirmiausiai – tai Kristaus pranašystė apie žydų nelaimes, kilusias dėl žydų sukulto maišto. Atsiradę netikri mesijai sukurstė žydus sukilti prieš nekenčiamus pavergėjus. 66 metais tauta pakilo į kovą. Romos imperatorius Vespazijanas pasiuntė didelę kariuomenę nubausti sukilėlių. Per didžiąsias šventes Jeruzalėje susirinkdavo daugybė Palestinos gyventojų. Žydai priešinosi, bet atsilaikyti prieš galingą Romos kariuomenę buvo ne jų jėgoms. Jeruzalės miestas su gražiąja šventykla buvo sugriautas, daugybė žmonių išžudyta, kiti išvesti į vergiją. Štai kokia buvusi išrinktosios tautos padėtis, kai evangelistas Morkus rašė savo Evangeliją. Jis matė, kaip pildosi Kristaus žodžiai: „Čia neliks akmens ant akmens, viskas bus išgriauta“.

Kristus savo mokinius buvo įspėjęs: „Jei tada kas nors jums sakytų: „Štai čia mesijas, štai ten“, – netikėkite, nes atsiras netikrų mesijų ir netikrų pranašų“ (Mk 13, 21). Bažnyčios istorija sako, kad daug to meto Jeruzalės krikščionių paklausė Kristaus patarimo bėgti į kalnus ir taip išsigelbėjo. Po pranašystės apie Jeruzalės sunaikinimą Kristus pereina prie kito įvykio. Jeruzalės išgriovimas yra tarsi to įvykio įvaizdis: „Tomis dienomis, po ano suspaudimo, saulė užtams, mėnulis nebeduos šviesos, žvaigždės kris nuo dangaus, ir dangaus galybės bus sukrėstos. Tada žmonės pamatys Žmogaus Sūnų, ateinantį debesyse su didžia gاليا ir šlove“. Ar sulauksime pasaulio pabaigos? Niekas to nežino. Mokslininkai sako, kad saulė turi pakankamai energijos dar milijonams metų. Taigi galime tikėtis, kad žemė mus maitins dar daugelį metų. Tik kad žmonės išmokyti gyventi taikoje ir vienybėje. Deja, vis dažniau mus apima nerimas dėl savo ateities. Tiesa, jau kurį laiką didžiosios tautos nekariauja. Bet žmonės žūsta, ir nesimato jokių perspektyvų, kad padėtis pagerėtų. Teroristai kuria vis baisesnius planus. Atominio karo grėsmė nemažėja. Mokslininkai kalba apie gamtos atšilimą, jo padariniai sunkiai numatomi. Paskelbęs pranašystę apie pasaulio pabaigą Jėzus pasakė: „Budėkite, nes nežinote, kada grįš namų šeimininkas: ar vakare, ar vidurnaktyje, ar gaidgystėje, ar rytmetį, kad, netikėtai sugrįžęs, nerastų jūsų miegančių“ (Mk 13, 35–36). Budėti – tai reiškia nemiegoti. Miegantis žmogus gyvena ne realiu gyvenimu, bet sapnais. Miegančiais reikia vadinti tuos žmones, kurie visiškai nemąsto apie savo gyvenimo prasmę. Budintis žmogus žino, kas jis yra ir kur jis keliauja. Kas esi, pakrikštytas žmogau? Esi krikščionis, bet ar susimąstai, ką tai reiškia?

Apie šv. Joną Krikštytoją Kristus yra pasakęs: „Iš tiesų sakau jums: tarp gimusių iš moterų nėra buvę didesnio už Joną Krikštytoją, bet ir mažiausias dangaus karalystėje didesnis už jį“ (Mt 11, 11). Kodėl Kristus taip vertina šį paskutinįjį Senojo Testamento pranašą? Nesunku atsakyti: jis Kristaus giminaitis, jis ruošė Kristui kelią, jis už tiesą praliejo savo kraują. Vis dėlto ir mažiausias Dievo karalystėje, tai yra kiekvienas, gavęs Krikšto malonę, yra didesnis už šventąjį Joną. Kas gi įvyksta Krikšto metu? Vos kūdikio galvą paliečia Krikšto vanduo, ištariamasis Švč. Trejybės vardas, jis tampa Dievo vaiku. Evangelistas Jonas savo pirmajame laiške rašo: „Žiūrėkite, kokia meile apdovanojo mus Tėvas: mes vadinamės Dievo vaikai – ir esame!“ (1Jn 3, 1). Tai daugiau negu pavadinimas ar gražus titulas: ne tiktai vadinamės, bet ir esame! Tu gal nejauti šios malonės didybės, gal esi per daug pasinėręs į gyvenimo rūpesčius. Bet šiandien, prisiminęs savo gyvenimo pabaigą, atgaivink pasididžiavimą ir pasitikėjimą. Nuolat sau sakyk: „Esu Dievo sūnus, dukra!“

Pasaulyje matome daug laimingų žmonių – gražių, turtingų, apdovanotų įvairiais talentais. Kartais pavydas įsismelkia į mūsų širdį. Ak, mieli tikintieji, niekam nieko nepavydėkite. Ar iš tiesų tie gausiai apdovanotieji yra Dievo malonėje? Ar jie Dievui yra dėkingi, ar jaučia savo atsakomybę, ar bent rankas sudeda maldai? Labai tikėtina, kad Dievas jiems atlygina žemėje, kad nereiktų vietos parengti Dangaus karalystėje. Išsaugojęs Krikšto malonę tu gali būti tikras, kad tavęs laukia amžinoji Avinėlio puota. Juk esi Dievo vaikas, tau priklauso dieviškas paveldas. Neseniai mūsų Vyriausybė apdovanojo Vytauto Didžiojo ordinu Anglijos karalienę. Ką reiškia toks ordinas, palyginti su Krikšto dovana?! Paskutinės vakarienės kambaryje Jėzus kalbėjo savo mokiniams: „Jau nebevadinau jūsų tarnais, nes tarnas nežino, ką veikia jo šeimininkas. Jus aš draugais vadinau, nes jums viską esu pasakęs“. Jėzus Kristus, dangaus ir žemės valdovas, vadina mus savo draugais. Ar gali mums dar ką nors daugiau duoti mūsų išganytojas?

Tik vieno dalyko neužmirškime: Šv. Raštas moko, kad didžiąją Krikšto malonę galima prarasti. Viešpats mus moko: „Budėkite ir melskitės, kad nepatektumėte į pagundą. Dvasia ryžtinga, bet kūnas silpnas“ (Mt 26, 41). Apaštalas Paulius savo ruožtu įspėja: „Kas tariasi stovįs, težiūri, kad nepultų“ (1Kor 10, 12). Prisiminę pasaulio pabaigą, o ypač besiantinančią savo gyvenimo pabaigą, ryžkimės neapsileisti saugodami brangiąją Krikšto dovaną. Pasitikėkime Dievo malone, bet neužmirškime ir klausyklos langelio.

Parengė V. S.

MŪSŲ KARALIUS

34 eilinis sekmadienis (B)

Jn 18, 33–37

Šiandien klausėmės Danieliaus pranašystės apie slėpingąjį karalių, kurį jis matė savo regėjimuose: „Vis stebėdamas nakties regėjimus, mačiau tarsi žmogaus sūnų, ateinantį dangaus debesimis. Jis priėjo prie Amžinojo, ir buvo jam pristatytas. Jam buvo duota valdžia ir garbė, ir karalystė, idant jam tarnautų visų kalbų tautos ir gentys. Jo valdžia yra amžina valdžia, tverianti amžinai, jo karalystė niekad nebus sunaikinta“ (*Dan 7, 13–14*). Kas gi tas Žmogaus Sūnus, apie kurį kalba pranašas? Pats Kristus atsako į šį klausimą. Štai jis kalba apaštalams apie savo būsimą kančią: „Žmogaus Sūnus bus atiduotas į žmonių rankas, ir jie nužudys jį, bet nužudytas jis po trijų dienų prisikels“ (*Mk 9, 31*). Istorija nežino kito žmogaus, kuriam galima būtų pritaikyti pranašo Danieliaus žodžius. Pasak pranašo: „Jo valdžia yra amžina valdžia, tverianti amžinai, jo karalystė niekad nebus sunaikinta“. Mes žinome daugybę įvairių karalysčių, bet visos jos laikinos. Antikos pasaulyje galingiausia buvo Romos imperija, bet šiandien apie ją žinome tik iš istorijos puslapių. Prisiminkime didžiulę galybę, išaugusią mūsų kaimynystėje. Ir mes patys buvome tos galybės dalimi. Tuo tarpu Žmogaus Sūnaus karalystė, išplitusi visuose pasaulio žemynuose, tveria jau du tūkstančius metų. Paklauskime, ką kalba apie amžinąjį karalių psalmininkas Dovydas. Jis reikalauja, kad šį karalių garbintų ne tiktai paprasta liaudis, bet taip pat visi žemės valdovai: „Nūn tad, karaliai, supraskite; žemės valdovai, būkite įspėti. Tarnaukite Viešpačiui pagarbia baime, drebėdami reikškite pagarbą“ (*Ps 2, 10–12*).

Šiandien girdime paties Žmogaus Sūnaus liudijimą apie save. Atsakydamas į Piloto klausimą, ar jis esąs karalius, Jėzus trumpai ir aiškiai atsako: „Taip yra, kaip sakai: aš esu karalius. Aš tam gimęs ir atėjęs į pasaulį, kad liudyčiau tiesą“. Skirdamasis su apaštalais Kristus priminė savo absoliučią valdžią visai visatai: „Man duota visa valdžia danguje ir žemėje“. Kuris žemės valdovas galėtų ištarti šiuos žodžius? Žemėje daug valdovų ir karalių, bet nė vienas neturi jokios valdžios danguje. Mūsų Karalius turi visą valdžią visai kūrinijai ir danguje, ir žemėje. Mielas klausytojau, per Kristaus Karaliaus šventę paklausk save, ar šis Karalius yra ir tavo karalius? Taip, jis yra ir tavo karalius. Pirmiausiai todėl, kad tu esi jo sukurto pasaulio dalelė. Pasak šv. Jono: „Visa per jį atsirado ir be jo neatsirado nieko, kas yra atsiradę“. Taigi ne tiktai visa visata yra jo, bet ir tu, kaip jos dalelė, esi jo. Jeigu ne jo amžina meilė tau, tavęs pasaulyje nebūtų. Tu skendėtum amžinoje tamsoje nepažinęs nei šio, nei amžinojo gyvenimo. Antra, jis yra tavo karalius ypač dėl to, kad išvadavo tave iš Tamsos kunigaikščio vergijos. Šv. Petras mums švelniai primena: „Jūs juk žinote, kad esate atpirkti <...> ne nykstančiais turtais, sidabru ar auksu, bet brangiuoju krauju Kristaus, to avinėlio be kliaudos ir dėmės“ (*1Pt 1, 18–19*). Pagaliau jis yra karalius todėl, kad tu pats jį pasirinkai. Krikšto metu tu tapai jo karalystės nariu. Tiesa, tau tuomet atstovavo krikštąviečiai, bet vėliau tu ne kartą sąmoningai atnaujinai Krikšto pažadus, išreiškdamas jam visišką ištikimybę. Ar tavo gyvenimas dera su tuo išaukštintu, kurį gavai Krikšto metu?

Italijos laikraščiuose buvo plačiai rašoma apie vienos buvusio Italijos karaliaus Umberto dukros palaidą gyvenimą. Italijoje, kaip ir kiekvienoje šalyje, laisvo gyvenimo moteris jokia naujiena, tačiau karaliaus dukters netinkamas elgesys sulaukė didelio atgarsio. Tai suprantama: „Noblesse oblige“ (kilnumas įpareigoja) – sako prancūzų priežodis. Nesunku suprasti, kad karalius Umberto turėjo didelių nemalonumų dėl dukters nederamo elgesio. Šv. Petras savo pirmajame laiške Mažosios Azijos tikintiesiems pabrėžia krikščionio kilnumą: „Jūs esate išrinktoji giminė, karališkoji kunigystė, šventoji tauta, įsigytoji liaudis, pašaukta išgarsinti šlovingus darbus to, kuris pašaukė jus iš tamsybių į savo nuostabią šviesą“ (*1Pt 2, 9*). Ar šie žodžiai mūsų neįpareigoja? Apreiškimo knyga mūsų Karalių vaizduoja kaip raitelį ant balto žirgo: „Jo akys švietė kaip ugnies liepsnos, o ant jo galvos daug diademų <...>. Jis apsirengęs krauju permirkusiu drabužiu, ir jo vardas – Dievo žodis“ (*Apr 19, 12–13*). Neužmirškime savo Karaliaus pralieto kraujo dėl mūsų išganymo. Mūsų išganymo kaina – dieviškasis kraujas.

Kalbėdami apie savo Karalių, turime prisiminti jo karalystės konstituciją. Bažnyčios tėvai sakydavo, kad Kristaus konstitucija yra Kalno pamokslas. Ši konstitucija gal pati trumpiausia, bet iš jos labai daug sužinome apie savo gyvenimo paskirtį. Kai žmonės klausė, koks yra didžiausias įsakymas, Kristus atsakė trumpai ir aiškiai: „Mylėk Viešpatį, savo Dievą, visa širdimi, visa siela ir visu protu <...>. Antrasis – panašus į jį: Mylėk savo artimą kaip save patį. Šitais dviem įsakymais remiasi visas Įstatymas ir Pranašai“ (*Mt 22, 37–40*). Viešpatie, tu esi mano Karalius! Neleisk, kad kada nors tave pamirščiau ar tavęs išsiginčiau. Padėk atsispirti pasaulio pagundoms, kad nepereičiau į tavo priešų pusę. Šiandien liūdnei prisiminkime tuos mūsų brolius, kurie per nuodėmę ar klaidą paliko savo Karalių ir pasidavė Tamsos kunigaikščiui. Niūri savimeilė, palaidas gyvenimas, neištikimybė, plėšimai, žudynės. Vienintelis jiems likęs kelias – tai sūnaus paklydėlio kelias. O, kad jie tai suprastų ir žengtų tuo keliu! Trokšdami būti ištikimi savo Karaliui, prašykime sau ištvermės, o paklydusiems jo karalystės nariams atsivertimo malonės. *Parengė V. S.*

Aušros Vartų Gailestingumo Motinos globos atlidai

2006 m. lapkričio 11–19 d.

Darykite, ką tik jis jums lieps (Jn 2, 5)

Už pašauktuosius šeimai

Lapkričio 11 d., šeštadienis

Viršum viso šito tebūna meilė, kuri yra tobulumo raištis
Kol 3, 14

Skaitiniai: Kol 3, 12–17; Jn 2, 1–11

13 val. – Globos atlidų pradžia. Šv. Mišios Aušros Vartų koplyčioje (nuo 10.30 iki 16 val. koplyčia bus uždaryta).

18 val. – pamaldos Švč. M. Marijos garbei.

Pastaba: vakare šv. Mišių nebus.

Lapkričio 12 d., sekmadienis

Meilė niekada nesibaigia 1 Kor 12, 8 – meilės išsiskleidimas.

Skaitiniai: 1 Kor 12, 31–13, 8a; Mt 22, 35–40 arba Jn 15, 9–12

8 val. – šv. Mišios Aušros Vartų koplyčioje.

11 val. – šv. Mišios Aušros Vartų koplyčioje. Celebruoja Lietuvos vyskupai (nuo 9 iki 14 val. koplyčia bus uždaryta).

19 val. – šv. Mišios Šv. Teresės bažnyčioje.

Lapkričio 13 d., pirmadienis

Kūnas skirtas ne ištvirkavimui, bet Viešpačiui 1 Kor 6, 13 – santuokinio gyvenimo skaistumas.

Skaitiniai: 1 Kor 6, 13c–15a.17–20; Lk 1, 26–38

8 val. – šv. Mišios Aušros Vartų koplyčioje.

9.30 val. – šv. Mišios Aušros Vartų koplyčioje.

11 val. – šv. Mišios Šv. Teresės bažnyčioje.

19 val. – šv. Mišios Šv. Teresės bažnyčioje.

Lapkričio 14 d., antradienis

Ką tad Dievas sujungė, žmogus teneperskiria Mt 19, 6 – ištikimybė santuokoje.

Skaitiniai: Ef 4, 1–6; Mk 10, 6–9 arba Mt 19, 3–6, arba Jn 19, 25–27

8 val. – šv. Mišios Aušros Vartų koplyčioje.

9.30 val. – šv. Mišios Aušros Vartų koplyčioje.

11 val. – šv. Mišios Šv. Teresės bažnyčioje.

19 val. – šv. Mišios Šv. Teresės bažnyčioje.

Lapkričio 15 d., trečiadienis

Turime pakęsti silpnųjų silpnības, ne sau pataikauti
Rom 15, 1 – meilės atsakingumas.

Skaitiniai: Rom 15, 1–7.13; Lk 1, 26–38

8 val. – šv. Mišios Aušros Vartų koplyčioje.

9.30 val. – šv. Mišios Aušros Vartų koplyčioje.

11 val. – šv. Mišios Šv. Teresės bažnyčioje.

19 val. – šv. Mišios Šv. Teresės bažnyčioje.

Lapkričio 16 d., ketvirtadienis

Vyrai, mylėkite savo žmonas Ef 5, 28a – pasirengimas būti vyru, tėvu.

Skaitiniai: Ef 5, 2a. 25–32; Mt 1, 18–23

8 val. – šv. Mišios Aušros Vartų koplyčioje.

9.30 val. – šv. Mišios Aušros Vartų koplyčioje (nuo 10.30 iki 11 val. koplyčia bus uždaryta).

10.30 val. – Maldai į Aušros Vartus renkasi kunigai.

11 val. – šv. Mišios Šv. Teresės bažnyčioje. Kunigų koncelebracijai vadovauja Jo Eminencija Kardinolas.

15 val. – šv. Mišios Šv. Teresės bažnyčioje, vaikams.

19 val. – šv. Mišios Šv. Teresės bažnyčioje. Dalyvauja kunigų seminarijų auklėtiniai.

Lapkričio 17 d., penktadienis

Gera moteriškė – tai vyro palaima Sir 26, 1 – pasirengimas būti žmona, motina.

Skaitiniai: 1 Pt 3, 1–9 arba Sir 26, 1–4. 16–21; Lk 2, 46–51

8 val. – šv. Mišios Aušros Vartų koplyčioje.

9.30 val. – šv. Mišios Aušros Vartų koplyčioje.

11 val. – šv. Mišios Šv. Teresės bažnyčioje.

15 val. – šv. Mišios Šv. Teresės bažnyčioje pašvęstojo gyvenimo asmenims.

19 val. – šv. Mišios Šv. Teresės bažnyčioje, jaunimui.

Lapkričio 18 d., šeštadienis

Nuoširdžiai mylėkite vieni kitus broliška meile

Rom 12, 10a – pagarba vyresniems ir ligoniams.

Skaitiniai: Rom 12, 1–2. 9–18; Lk 1, 39–56

8 val. – šv. Mišios Aušros Vartų koplyčioje.

9.30 val. – šv. Mišios Aušros Vartų koplyčioje.

11 val. – šv. Mišios Šv. Teresės bažnyčioje.

15 val. – šv. Mišios Šv. Teresės bažnyčioje, ligoniams.

19 val. – šv. Mišios Šv. Teresės bažnyčioje.

Lapkričio 19 d., sekmadienis

Tebūna visų gerbiama santuoka Žyd 13, 4a – už šeimas

Skaitiniai: Žyd 13, 1–4a. 5–6b; Lk 2, 27–35

8 val. – šv. Mišios Aušros Vartų koplyčioje.

9.30 val. – šv. Mišios Aušros Vartų koplyčioje.

11 val. – šv. Mišios Šv. Teresės bažnyčioje.

19 val. – šv. Mišios Šv. Teresės bažnyčioje.

Kiekvieną atlidų dieną Aušros Vartų koplyčioje nuo 14 iki

16 val. – Švč. Sakramento adoracija.

18 val. – Švč. M. Marijos garbei pamaldos.

Atlaidų metu šv. Mišios lenkų kalba: Aušros Vartų koplyčioje –

6.30 val., Šv. Teresės bažnyčioje – **9, 13, 17 val.**

Popiežiškoji teisingumo ir taikos taryba

Kova su korupcija

1. 2006 m. liepos 2–3 d. Vatikane vyko *Popiežiškosios teisingumo ir taikos tarybos surengta konferencija „Kova su korupcija“*. Joje dalyvavo aukšti tarptautinių organizacijų pareigūnai, mokslininkai ir intelektualai, pasiuntiniai prie Šventojo Sosto, profesoriai ir ekspertai. Konferencijoje, pasak kardinolo Renato Raffaele Martino (1), siekta geriau pažinti korupcijos reiškinį, aiškiai nusakyti geriausius atsakus į tai metodus bei išskirti aikštėn tai, koks šioje srityje galėtų būti Bažnyčios indėlis. Įvairūs iškilūs prelegentai, šio reiškinio žinovai ir mokslininkai, padėjo dalyviams suvokti, kas yra korupcija ir kaip į tai atsakyti tarptautiniu lygmeniu (Antonio Maria Costa [2]), privačiojoje srityje (François VINCKE [3]), viešojoje srityje (David Hall [4]), pilietinėje visuomenėje (Jong-Sung You [5]), turtingose ir skurstančiose šalyse (Eva Joly [6]), atskleidė žiaurų šio reiškinio poveikį pasaulio neturtingiesiems (Cobus de Swardt [7]) ir korupcijos kultūrai būdingus bruožus (Paul Wolfowitz [8]). Vyskupas Giampaolo Crepaldi (9) apžvelgė tai, ką šiuo klausimu sako Bažnyčios socialinis mokymas.

2. *Korupcijos reiškinys visada egzistavo, tačiau tarptautiniu lygmeniu jis buvo suvoktas tik prieš kelerius metus.* Juk dauguma kovos su korupcija konvencijų, taip pat atskirų valstybių, jų grupių bei tarptautinių organizacijų priimtų veiklos planų tarptautinės prekybos, drausmės sudarant tarptautinius sandorius ir pirmiausia finansų srityje atsirado per pastaruosius penkiolika metų. Tai reiškia, kad korupcija svarbiu reiškiniumi pripažinta neseniai, tačiau tai taip pat rodo, jog pasauliniu lygmeniu ji vis plačiau vertinama neigiamai ir vis labiau suvokiama būtinybė su ja kovoti. To siekiant, buvo nustatyti korupcijos empirinės analizės ir kiekybinio įvertinimo metodai, leisiantys geriau pažinti su ja susijusių nelegalių praktikų dinamiką ir surasti tinkamesnių – ne tik teisinių ir represinių – kovos su šiuo reiškiniumi priemonių. Tokias permainas lėmė pirmiausia du svarbūs istoriniai veiksniai – ideologinių blokų žlugimas po 1989 m. ir informacijos globalizacija. Abu šie procesai prisidėjo prie korupcijos išskelimo į dienos šviesą ir jos tinkamo suvokimo. Dėl globalizacijos atsivėrusios sienos leido korupcijai plisti lengviau nei praityje, tačiau kartu suteikė daugiau galimybių su ja kovoti ryžtingiau ir darniau bendradarbiaujant tarptautiniu lygmeniu.

3. *Korupcija yra reiškinys, nepažįstantis nei politinių, nei geografinių ribų.* Ji egzistuoja ir turtingose, ir neturtingose šalyse. Ekonominę korupcijos mastą sunku tiksliai nustatyti, o ir turimi duomenys dažnai skiriasi. Tačiau kad ir kaip būtų, akivaizdu, kad iš ekonomikos, gamy-

bos ir socialinių programų atimami didžiuliai ištekliai. Kaštus tenka padengti piliečiams: juk korupcija apmokama lėšomis, skirtomis teisėtam naudojimui.

Korupcija nepalieka nuošalyje nė vieno socialinio sektoriaus: ji negali būti priskiriama vien tiems, kurie darbuojasi ekonomikos srityje, ar vien viešiesiems tarnautojams. Nuo jos neapsaugota nė pilietinė visuomenė. Korupcija yra reiškinys, susijęs ir su atskiromis valstybėmis, ir su tarptautinėmis organizacijomis.

Korupciją skatina skaidrumo tarptautiniuose finansuose stoka, finansinių užutekių egzistavimas bei lygmens, kuriuo kovoja su korupcija – dažnai atskiros valstybės viduje, ir lygmens, kuriuo veikia korupcijos vykdytojai – paprastai antnacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu, neatitikimas. Ją taip pat skatina menkas valstybių bendradarbiavimas kovos su korupcija srityje, perdėm besiskiriančios įvairių teisinių sistemų normos, menkas žiniasklaidos priemonių dėmesys korupcijos reiškiniumi tam tikrose pasaulio dalyse ir demokratijos stygius įvairiose šalyse. Korupcijai lengviau gyvuoti ten, kur nėra laisvos žiniasklaidos, demokratinės kontrolės sistemos ir skaidrumo.

Korupcija šiandien kelia didelį nerimą, nes ji taip pat susijusi su prekyba narkotikais, pinigų plovimu, nelegalia prekyba ginklais ir kitokiomis nusikalstamumo formomis.

4. *Korupcija daro didelę žalą materialiniu matmeniu ir labai trukdo plėtoti ekonomiką, tačiau jos poveikis dar neigiamas nematerialinėms gėrybėms, glaudžiai susijusioms su socialinio gyvenimo kokybinio bei žmogiškuoju matmeniu. Pasak Bažnyčios socialinio mokymo santraukos, politinė korupcija „žlugdo teisingą valstybės funkcionavimą, neigiamai veiksmdama valdančiųjų ir valdomųjų santykį; didina nepasitikėjimą viešosiomis institucijomis, keldama vis didesnę piliečių nusivylimą politika bei jos atstovais ir taip susilpnindama institucijas“ (411).*

Labai aiškios ir empiriškai patvirtintos yra sąsajos tarp korupcijos ir kultūros nebuvimo, tarp korupcijos ir institucinės sistemos riboto funkcionavimo, tarp korupcijos ir žmogiškosios plėtros indekso, tarp korupcijos ir socialinio neteisingumo. Korupcija ne tik silpnina ekonominę sistemą, ji taip pat trukdo skatinti asmenį ir daro visuomenę mažiau teisingą bei ne tokią atvirą.

5. *Bažnyčia laiko korupciją labai rimtu politinę sistemą iškreipiančiu veiksniu. Bažnyčios socialinio mokymo santraukoje ji vertinama itin neigiamai: „Korupcija iš pagrindų iškreipia atstovaujamojo institucijų vaidmenį, nes tada jos virsta klientų reikalavimų ir valdančiųjų paslaugų politinio mainikavimo arenomis. Politiniai sprendimai tuomet tarnauja asmenų, turinčių priemonių, kaip tokius sprendimus paveikti, siauriems tikslams ir trukdo įgyvendinti visų piliečių bendrąjį gerį“ (411). Korupcija*

minima „tarp priežasčių, lemiančių nepakankamą plėtrą ir skurdą“ (44), ir kaip kartais pasitaikanti teikiant pagalbą neturtingoms šalims.

Korupcija atima iš piliečių pamatinę bendrąją gėrybę, teisėtumo gėrybę – pagarbą taisyklėms, teisingą ekonominių ir politinių institucijų funkcionavimą, skaidrumą. Teisėtumas yra tikrai visiems skirta bendroji gėrybė. Tai vienas esminių plėtros veiksnių, nes leidžia nustatyti teisingus santykius tarp visuomenės, politikos ir ekonomikos bei sukuria pasitikėjimo karkasą, kuriame plėtojasi ekonominė veikla. Kaip „bendrąją gėrybę“, teisėtumą visi privalo tinkamai skatinti ir visi turi į jį teisę. Teisėtumas yra tarp tų dalykų, kurie priklauso žmogui kaip žmogui. Korupcijos praktika ir kultūra turi užleisti vietą teisėtumo praktikai ir kultūrai.

6. *Kovoti su korupcija padeda perėjimas nuo autoritarinės visuomenės prie demokratinės, nuo uždaros visuomenės prie atviros, nuo vertikalios visuomenės prie horizontalios, nuo centralizuotos visuomenės prie visų dalyvavimą laiduojančios. Tačiau nėra jokių garantijų, kad toks perėjimas tiesiog savaime bus teigiamas. Būtina labai rūpintis, kad atvirumas nepakirstų moralinių įsitikinimų jėgos ir kad pliuralizmas netaptų kliūtimi tvirtiems socialiniams ryšiams. Moralinis nuopuolis daugelyje pažen-gusių šalių kelia ne mažesnę korupcijos pavojų nei archajinių visuomenių nelankstumas. Viena vertus, korupcijai lengva plisti labai struktūruotoje, nelanksčioje ir uždaroje ar net tiek savo viduje, tiek išoriškai autoritarinėje visuomenėje, nes čia jos apraiškas sunkiau atpažinti: kai nėra skaidrumo ir tikros teisinės valstybės, ir pasidavusieji korupcijai, ir stumiantieji į korupciją kitus gali išlikti šešėlyje ir netgi tikėtis apsaugos. Korupcija gali įsitvirtinti dėl situacijos stabilumo. Kita vertus, nesunku pastebėti, kad pavojai tyko ir daug lankstesnėje ir mobilesneje visuomenėje, išsiskiriančioje gerai organizuotomis struktūromis ir atviromis bei laisvomis demokratinėmis institucijomis. Perdėtas pliuralizmas gali griauti etinį piliečių sutarimą. Įvairių gyvenimo būdų raizgalynė irgi gali švelninti moralinį nuosprendį korupcijai. Vidinių ir išorinių sienų šiose visuomenėse išnykimas gali prisidėti prie korupcijos išplitimo tarptautinėje plotmėje.*

7. *Kad būtų išvengta tokių pavojų, Bažnyčios socialinis mokymas siūlo „žmogiškosios ekologijos“ idėją (Centesimus annus, 38), galinčią teikti kryptį ir kovai su korupcija. Korupcines nuostatas galima tinkamai suvokti tik tada, kai jos laikomos žmogiškosios ekologijos suirimo vaisiumi. Jei šeima neturi sąlygų vykdyti savo auklėjamosios užduoties, jei įstatymais, priešingais autentiškam žmogaus gėriui, kaip antai nukreiptais prieš gyvybę, griauamas piliečių supratimas, kas yra gėris, jei teisingumas vykdomas nepaprastai lėtai, jei moralumo pagrindai silpninami toleruojant pažeidimus, jei gyvenimo sąlygos blogėja, jei mokykla neskaitina augti ir nemoko būti laisvam, tuomet „žmogiškosios ekologi-*

jos“ laiduoti neįmanoma, o be jos suveši korupcija. Nervalia užmiršti, kad korupcija apima ištisą santykių, bendrininkavimo, sąžinės aptemimo, šantažavimo ir grasinimų, nerašytų susitarimų ir nebaudžiamumo visumą, pirma susijusią ne su struktūra, bet su asmeniu bei jo sąžine. Būtent šiame kontekste Bažnyčia tenka nepaprastai svarbi piliečių moralinio auklėjimo bei ugdymo užduotis; su savo bendruomenėmis, institucijomis, sąjūdžiais, organizacijomis ir atskirais tikinčiais ji gali atlikti vis reikšmingesnį vaidmenį užbėgant korupcijai už akių. Bažnyčia gali puoselėti ir skatinti moralinius išteklius, padedančius statydingi „žmogiškąją ekologiją“, panaikinančią korupcijai palankią gyvenamąją aplinką.

8. *Bažnyčios socialinis mokymas kovos su korupcija atžvilgiu taiko visus savo pamatinius orientacinius principus, kurie pateikiami kaip asmeninio ir kolektyvinio elgesio nuorodos. Tai žmogaus asmens kilnumas, bendrasis gėris, solidarumas, subsidiarumas, pirmenybės teikimas vargšams, visuotinė gėrybių paskirtis. Korupcija su visais šiais principais kertasi iš pagrindų. Ji paverčia žmogaus asmenį įrankiu, paniekinamai naudodamasi juo savanaudiškais tikslais. Ji kliudo siekti bendrojo gėrio, priešpriešindama jam individualistinius, egoistinio cinizmo bei neteisėtų dalinių interesų kriterijus. Ji prieštarauja solidarumui, nes gimdo neteisėtumą ir skurdą, ir subsidiarumui, nes, užuot gerbusi įvairius socialinius bei institucinius vaidmenis, juos griau-na. Ji taip pat nesuderinama su pirmenybės teikimu vargšams, nes trukdo, kad vargšus pasiektų jiems skirti ištekliai. Galiausiai ji priešinga visuotinei gėrybių paskirtis, nes teisėtumo gėrybė, kaip matėme, yra visiems skirta žmogaus gėrybė.*

Visas Bažnyčios socialinis mokymas siūlo su korupcijos praktika visiškai nesuderinamą požiūrį į socialinius santykius. Iš to išplaukia šio reiškinio rimtumas ir visiškai neigiamas Bažnyčios nusistatymas korupcijos atžvilgiu. Iš to taip pat kyla dideli ištekliai, Bažnyčios meta-mi kovai su korupcija, – socialinio mokymo visuma ir darbas tų, kurie yra jo įkvėpti.

9. *Kova su korupcija reikalauja vis didesnio įsitikinimo to reikalingumu, įsitikinimo, stiprinamo iš moralinio akivaizdumo kylančio sutarimo, taip pat suvokimo, kad tokia kova duos svarbių socialinių privalumų. Pasak Centesimus annus mokymo: „Žmogus linksta į gėrį, tačiau taip pat geba daryti tai, kas bloga. Jis gali peržengti savo tiesioginius interesus ir kartu likti jų pančiojamas. Socialinė tvarka bus juo stabilesnė, juo labiau į tai bus atsižvelgiama ir, užuot priešpriešinus asmeninius interesus visos visuomenės interesams, bus ieškoma būdų juos vaisingai suderinti“ (25). Tai labai realistiškas ir veiksmingas kriterijus. Jis sako, kad būtina siekti dorybingo elgesio ir jį skatinti; laikyti kovą su korupcija vertybe ir kartu poreikiu; kad korupcija yra blogis ir kartu kaštai; kad korupcijos atmetimas yra gėris ir kartu nauda; kad*

korupcinių praktikų atsisakymas gali duoti pradžią plėtrai ir gerovei; kad sąžiningas elgesys skatintinas, o nesąžiningas – baustinas. Kovoiant su korupcija labai svarbu, kad atsakomybė už neteisėtus aktus būtų aiški, kad nusikaltę susilauktų baudžiamųjų priemonių, kuriomis būtų siekiama atkurti socialiai atsakingą elgesį. Lygiai taip pat svarbu, kad šalis ir ekonominės grupės, besidarbuojančios remdamosi etikos kodeksu, netoleruojančiu korupcinio elgesio, susilauktų atlygio.

10. *Kova su korupcija tarptautiniu lygmeniu reikalauja pastangų siekti didesnio ekonominių bei finansinių sandorių skaidrumo ir įvairių šalių įstatymų šioje srityje suderinimo bei suvienodinimo.* Šiandien iš korupcijos gautas lėšas lengva paslėpti, o korupcinėms vyriausybėms, pasitelkiant įvairias bendrininkavimo formas, nesunku eksportuoti milžiniškus kapitalo kiekius. Siekiant užbėgti tam už akių, įstatymus skatintina suderinti ar suvienodinti, idant neturtingos šalys nepritrauktų neteisėto kapitalo vien dėl tokių vienodų įstatymų stokos.

Kadangi organizuoto nusikalstamumo neriboja jokios sienos, būtina stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą tarp vyriausybių, bent jau teisinį bendradarbiavimą ekstradicijos srityje. Labai svarbu ratifikuoti susitarimus dėl kovos su korupcija, taip pat pageidautina, kad vis daugiau šalių pasirašytų JT konvenciją dėl korupcijos. Tačiau išlieka šių susitarimų sąžiningo taikymo problema, nes dėl politinių motyvų jų nesilaiko daugelis šalių, net ir juos pasirašiusios. Tarptautiniu lygmeniu taip pat būtina susitarti dėl to, kas neteisėtai gauta, konfiskavimo bei atgavimo procedūrų, mat tokias procedūras reglamentuojančios normos egzistuoja tik pavienių valstybių viduje.

Daug kas puoselėja viltį, jog *bus įsteigta tarptautinė kovos su korupcija valdžia*, kuri bendradarbiaudama su valstybėmis galės veikti savarankiškai ir turės galią atskleisti bei nubausti tarptautinės korupcijos kaltininkus. Šioje srityje gali būti naudinga įvairiais kovos su korupcija srityje besidarbuojančios valdžios lygmenimis taikyti subsidiarumo principą.

11. *Ypatingas dėmesys skirtinas neturtingoms šalims. Joms būtina padėti, jei, kaip buvo minėta, jos neturi atitinkamų įstatymų ir teisinių kovos su korupcija institucijų.* Dvišalis ar daugiašalis bendradarbiavimas teisingumo srityje – siekiant pagerinti įkalinimo sistemą, išmokti tirti, padaryti teismus struktūriškai nepriklausomus nuo vyriausybės – yra labai naudingas ir visiškai įtrauktinas kaip pagalba plėtrai.

Korupciją besivystančiose šalyse kartais lemia Vakarų kompanijos arba tiesiog valstybinės ir tarptautinės organizacijos, taip pat į korupciją įsivėlę vietiniai oligarchai. Tik nuosekli ir drausminga turtingųjų tautų laikysena gali padėti neturtingų šalių vyriausybėms įgyti patikimumo. Labiausiai pageidautinas būdas neabejoti-

nai yra skatinti tose šalyse demokratiją, laisvą ir budrią spaudą, ugdyti piliečių visuomenę. Šioje srityje gerų rezultatų gali duoti tarptautinių organizacijų planai, parengti atsižvelgiant į kiekvienos šalies savitumą.

Vietinėms Bažnyčioms tenka svarbi pareiga ugdyti pilietinę visuomenę ir mokyti piliečius tikros demokratijos; daugelio šalių vyskupų konferencijos yra padariusios korupciją smerkiančių ir įstatymo valdomą visuomenę palaikančių pareiškimų. Kovoje su korupcija vietinės Bažnyčios taip pat turėtų veiksmingai bendradarbiauti su tarptautinėmis organizacijomis.

Vatikanas, 2006 m. rugsėjo 21 d.
Apaštalo ir evangelisto šv. Mato šventė

Kardinolas Renato Raffaele Martino
Prezidentas

Vyskupas Giampaolo Crepaldi
Sekretorius

Nuorodos

- (1) *Popiežiškosios teisingumo ir taikos tarybos ir Popiežiškosios migrantų ir keliaujančiųjų pastoracijos tarybos prezidentas.*
- (2) *Jungtinių Tautų kovos su narkotikais ir nusikaltimais (UNODC) tarnybos vykdomasis direktorius.*
- (3) *Tarptautinės prekybos rūmų (ICC) antikorupcijos komisijos prezidentas.*
- (4) *Tarptautinės viešųjų paslaugų tyrimo organizacijos (PSIRU) (Greenwicho universitetas, Business School) direktorius.*
- (5) *Harvardo universitetas, Kennedy School of Government.*
- (6) *Ypatingoji patarėja kovos su korupcija ir pinigų plovimu klausimais, Norvegija.*
- (7) *Transparency International pasaulinių programų direktorius.*
- (8) *Pasaulio banko prezidentas.*
- (9) *Popiežiškosios teisingumo ir taikos tarybos sekretorius.*

Benediktas XVI paskelbė keturis naujus šventuosius

(KAP, KAI) Spalio 15 d. Romoje, Šv. Petro aikštėje, buvo paskelbti keturi nauji šventieji: meksikietis vyskupas Rafaelis Guizaras Valencia (1878–1938), italas kunigas ir vienuolijos įkūrėjas Filippo Smaldone (1848–1923), italė vienuolijos įkūrėja Rosa Venerini (1656–1728) ir prancūzų-amerikiečių vienuolijos įkūrėja Theodore Guerin (1798–1856). Kanonizacijos iškilimams vadovavęs popiežius Benediktas XVI sakė, kad šventieji sekė „reikliu, bet pilnatvę dovanojančiu“ Evangelijos keliu. Šventasis Tėvas ragino ypač jaunuolius semtis drąsos iš jų pavyzdžio. Popiežius pabrėžė, kad dovanojimo ir tarnavimo logika vienintelė gali išgelbėti pasaulį.

Iš vienuolikos vaikų šeimos kilęs vyskupas Rafaelis Guizaras Valencia pradėjo savo kunigiškąją tarnybą sunkiomis Meksikos revoliucijos sąlygomis. Jis uoliai darbavosi „kaimo misijose“, suburdamas žmones armonika ir paties parašytu katekizmu, ypač daug dėmesio skyrė jaunimo darbui ir katalikiškajai spaudai. Sunkiausiai Bažnyčios persekiojimo metais (1922–1927) turėjo išvažiuoti iš Meksikos, vėliau pakartotinai buvo priverstas palikti savo vyskupiją. Į kanonizacijos iškilmes atvyko daug meksikiečių maldininkų. Buvo patvirtintas šventojo užtarimu įvykęs stebuklas jo vyskupijos sostinėje Verakruz mieste. Jauni sutuoktiniai meldė jo užtarimo, ultragarsu ištyrus, kad iščiose nešiojamas kūdikis turi fizinę negalę. Gimus visiškai sveikam kūdikiui, gydytojai patvirtino išgydymo antgamtiškumą.

Šventasis kun. Filippo Smaldone Pietų Italijos Lecce mieste darbavosi socialinėje ir karitatyvinėje srityje, ypač daug nuveikė kurčiųjų labui. Jis įkūrė specialų institutą kurtiesiems ir sukūrė mokymo metodiką kurtiesiems nuo gimimo. Tūkstančiai kurčiųjų atvyko į kun. Filippo Smaldone kanonizaciją. Šv. Petro aikštėje dalyvavusiems kur-

tiesiems ir neprigirdintiesiems pamaldos buvo perteikiamos gestų kalba ekranuose.

Šventoji Rosa Venerini drauge su bendražygėmis Italijos miestuose įkūrė 40 mokyklų, po pradinių nesėkmių jos veikla sulaukė popiežiaus Klemenso XI pripažinimo.

Iš Bretanijos kilusi vienuolė Theodore Guerin įkūrė JAV vienuoliją, drauge su kitomis seserimis Indianos ir Ilinojaus valstijose įsteigė mokyklų ir našlaičių namų.

Krikščionys, musulmonai ir žydai raginami glaudžiau bendradarbiauti socialinėje srityje

(KAP) Spalio 12 d. Benediktas XVI audiencijoje priėmė organizacijos „Kovos su šmeižtu lyga“ (*Anti-Defamation League*) delegaciją. Popiežius ragino žydus, krikščionis ir musulmonus glaudžiau bendradarbiauti humanitarinėje ir socialinėje srityje. Pasak popiežiaus, trys abraomiškosios religijos turi bendrai angažuotis siekiant teisingumo ir taikos. Tam būtina puoselėti santykius, grindžiamus ne vien tolerancija, bet taip pat abipuse pagarba. Benediktas XVI priminė žydiškąsias krikščionybės šaknis ir Vatikano II Susirinkimo iškeltą uždutį ugdyti draugiškus santykius su judaizmu. Pasak popiežiaus, Susirinkimas parodė, kaip ryžtingai Bažnyčia privalo smerkti bet kokią judofobijos bei žydų persekiojimo formą, nepaisant to, iš kurios pusės tai būtų kilę. Popiežius pabrėžė, kad per keturis dešimtmečius po Susirinkimo deklaracijos *Nostra aetate* paskelbimo būta daug pozityvios plėtotės pavyzdžių. Tačiau drauge jis atkreipė dėmesį, jog „atviras krikščionių ir žydų pokalbis religijos temomis“ vyksta pernelg vangiai. Pasak popiežiaus, būtent atvirai dalijantis bei vedant dialogą randamas „tvirtų ir vaisingų santykių“ pamatas bei motyvacija.

„Kovos su šmeižtu lyga“ buvo įsteigta 1913 m. siekiant sustabdyti prieš žydus nukreiptą šmeižtą tiek

teisinėmis priemonėmis, tiek apeliuojant „į protą bei sąžinę“. Popiežius Jonas Paulius II buvo daug kartų susitikęs su šios organizacijos prezidentu Abrahamu Foxmanu.

Popiežiaus katechezė apie apaštalą Judą

(KAP) Spalio 18 d. bendrosios audiencijos metu apaštalų temai skirtame katechezė ciklo popiežius kalbėjo apie Judą Iskarijotą. Pasak popiežiaus, kyla klausimas, kodėl Jėzus pasirinko šį žmogų apaštalu ir kodėl apdovanojo jį pasitikėjimu. Dar slaptingesnis yra Judo amžinojo likimo klausimas. Benediktas XVI priminė, jog svarstant šiuos klausimus niekam nedera užimti „gailastingo ir teisingo“ Dievo vietą ir jo vardu daryti nuosprendį.

Popiežius sakė, kad Judo išdavystė aiškina keleriopai. Daugelio įsitikinimu, Judas veikė skatinamas pinigų godumo. Kiti iškelia „mesijinį“ motyvą: pasak to požiūrio, Judą nuvyllė tai, kad Jėzus nesiekė šalies išlaisvinimo politinėmis bei karinėmis priemonėmis. Evangelistai pagrindžia Judo žingsnį tuo, kad jis pasidavė blogiui. Pasak popiežiaus, Jėzaus pakvietimas į mokinių gretas neprievartauja valios, taip pat neapsaugo nuo gundymų. Reikia kaskart iš naujo stoti Jėzaus pusėn ir perimti jo požiūrį. Benediktas XVI sakė, kad Jėzus gerbia laisvę ir laukia, kada bus pasirengta atgailai bei susitaikinimui. Niekad nevalia abejoti Dievo gailastingumu.

Arkivyskupas C. Migliore apie Tūkstantmečio plėtros tikslus

(KAI) Nuolatinis Šventojo Sosto stebėtojas prie Jungtinių Tautų arkivyskupas Celestino Migliore, kalbėdamas spalio 17 d. vykusios 61-osios JT plenarinės asamblėjos sesijos posėdyje prekybos ir plėtros klausimais sakė, jog lieka mažai vilčių iki 2015 m. įgyvendinti Tūkstantmečio plėtros tikslus. Pasak Vatikano diplomato, vienas iš trikdžių yra tarptautinės prekybos padėtis. Arkivyskupas Migliore atkreipė tarptautinės

bendrijos dėmesį, kad iki šiol nebuvo įgyvendinti Tarptautinės prekybos organizacijos 2001 m. vykusioje konferencijoje kelti uždaviniai. Pasak jo, per tą laikotarpį vykdytos didelio masto karinės operacijos, tačiau finansų politikos ir užsienio prekybos reforma nepasistūmėjo pirmyn. Kai kurių turtingųjų šalių sektorių interesai nusvėrė bendrojo gėrio tikslus. Turtinguosiuose kraštuose per metus išleidžiama 280 mlrd. dolerių žemės ūkio paramai, o šiame sektoriuje dirba tik maža šių kraštų gyventojų dalis. Tuo tarpu Afrikai remti skiriama 10 kartų mažiau lėšų. Vatikano diplomatas pabrėžė, kad Šventasis Sostas rūpinasi teisingumu užsienio prekybos srityje.

Popiežius Paulius VI 1967 m. enciklikoje *Populorum progressio* rašė: „Prekybinių mainų laisvę galima laikyti derama tik tuomet, kai ji atitinka visuomenės teisingumo reikalavimus“. Pasak arkivyskupo Migliore, reikia garantuoti vargingesnių šalių interesų apsaugą ir atverti joms rinkas, nes tai turi svarbių padarinių migracijai, natūraliajai aplinkai, terorizmui ir ginkluotiems konfliktams. Šventasis Sostas viliasi, kad turtingiesiems pasirengus kai ko atsižadėti ir tarptautinei prekybai tapus teisingesnei bus esmingai prisidėta prie taikos ugdymo.

Europos Vyskupų konferencijų tarybos (CCEE) susirinkimas Sankt Peterburge

(KAP, KAI) Spalio 4–8 d. Sankt Peterburge vyko metinis Europos Vyskupų konferencijų tarybos (CCEE) susirinkimas. Per 35 CCEE gyvavimo metus pirmąkart susitikimas vyko Rusijoje. Susirinkime išrinktas naujas CCEE pirmininkas: juo tapo Vengrijos primas kardinolas Peteris Erdő, pakeitęs šveicarą Churo vyskupą Amedee Grabą. Prancūzų kardinolas Bordeaux arkivyskupas Jeanas Pierras Ricardas buvo išrinktas vienu iš dviejų CCEE pirmininko pavaduotojų. Jis pakeitė Londono kardinolą Cormac Murphy-O'Connorą. Zagrebo arkivyskupas kardinolas Josipas Bozanicus patvirtintas toliau eiti CCEE pirmininko pavaduotojo pareigas.

Susitikime buvo nustatytos svarbiausių būsimųjų metų renginių datos: birželio 21–24 d. Romoje vyks II Europos universitetų profesorių kongresas naujojo humanizmo tema, o rugsėjo 4–8 d. Rumunijoje, Sibiu, vyks II Europos ekumeninis susirinkimas.

Spalio 9 d. paskelbtame baigiamajame CCEE posėdžio komunikate minimi popiežiaus Benedikto XVI ir Maskvos patriarcho Aleksijaus II atsiųsti sveikinimo žodžiai.

Europos Vyskupų konferencijų tarybos (CCEE) biuras įsikūręs Šveicarijoje, Sankt Gallene. 1971 m. įkurtai Europos Vyskupų konferencijų tarybai priklauso 34 Europos nacionalinių Vyskupų konferencijų pirmininkai. CCEE tikslas – ugdyti Europos vyskupų bendradarbiavimą. CCEE artimai bendradarbiauja su Ženevoje įsikūrusia Europos Bažnyčių konferencija (CEC-KEK), kuriai priklauso Europos evangelikų, anglikonų, ortodoksų Bažnyčios.

BAŽNYČIOS ŽINIOS

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
Šventaragio 4
Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios
informacijos centras
Papilio 5, LT-44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas
arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ
Nariai: vysk. Jonas Boruta SJ
vysk. Jonas Kauneckas
mons. Artūras Jagelavičius
kun. Leonas Povilas Zaremba SJ
kun. Lionginas Virbalas SJ
kun. Kęstutis Rugevičius
Vyskupijų atstovai:
kun. Arūnas Poniškaitis
kun. Domas Gatautas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

Vita Filipova / Kazlų Rūda
Jūratė Kadusauskaitė / Marijampolė
kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kun. Saulius Stumbra / Klaipėda
Laima Zimkienė / Šiauliai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio 5
LT-44275 Kaunas, Lietuva

TELEFONAI

Redakcija: 323 853
Platinimo tarnyba: 322 776
Faksas: 323 853
El. paštas: lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Studentų 48a
LT-51367 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

© 2006, „Bažnyčios žinios“